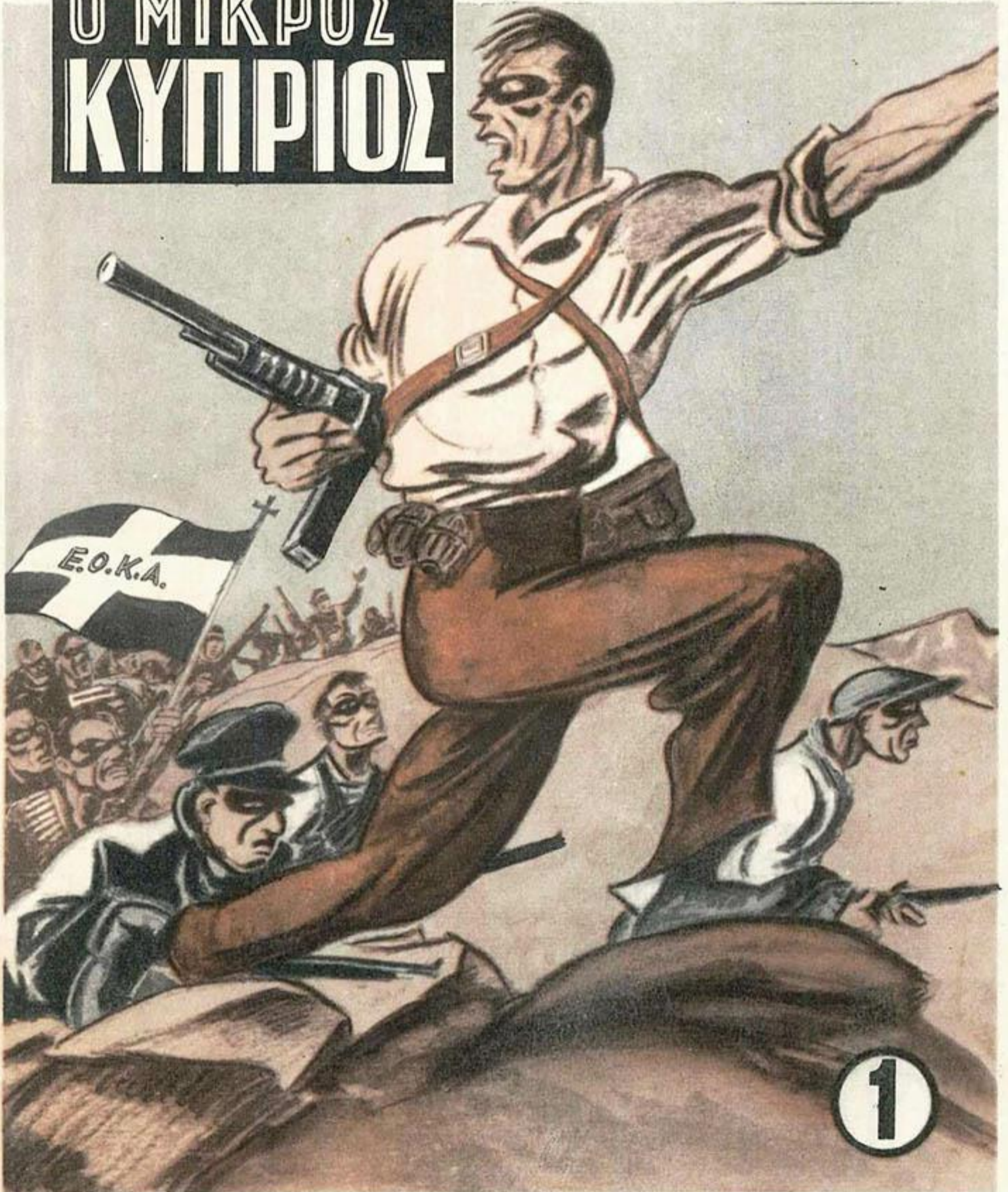

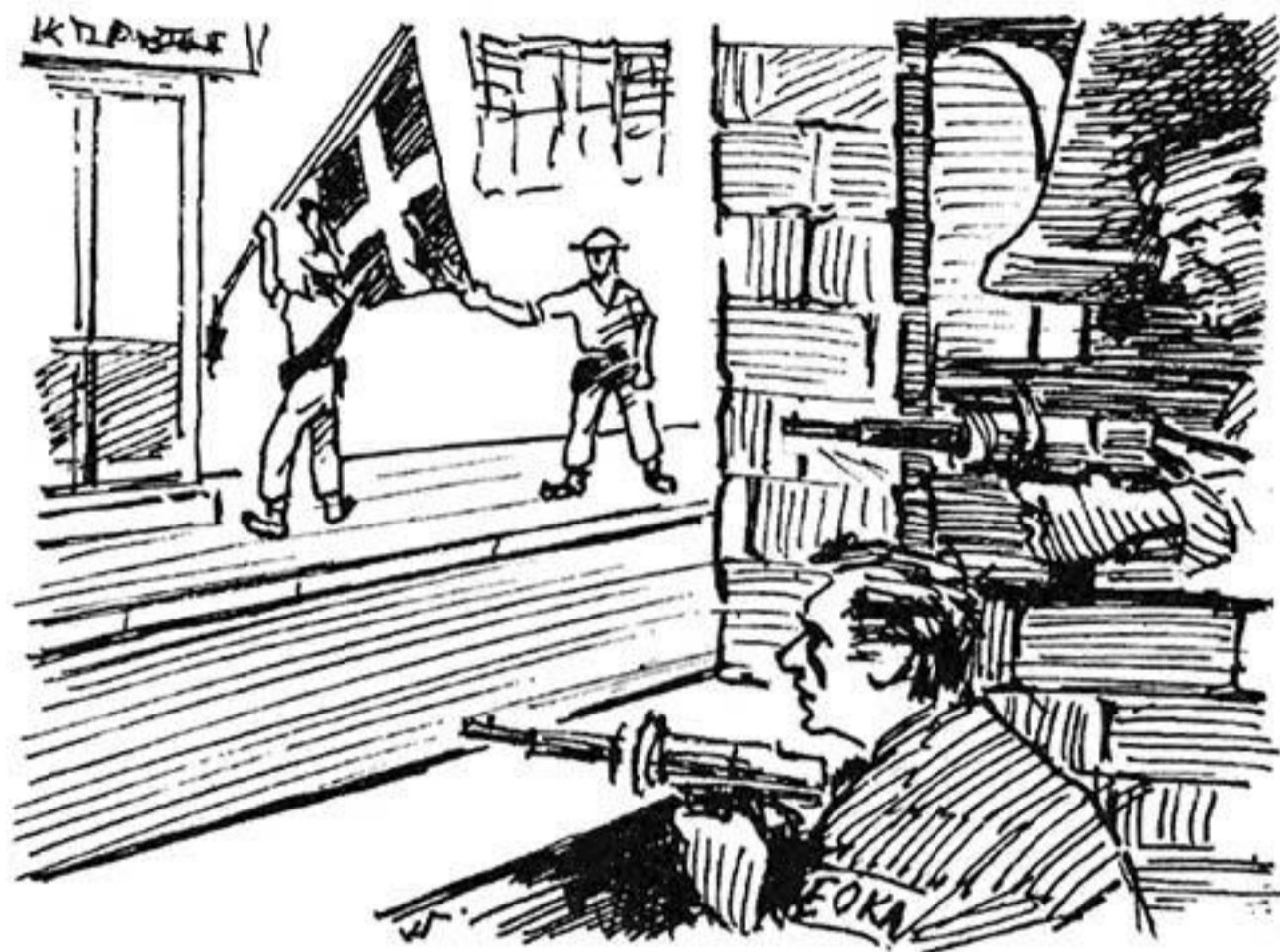
Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΥΠΡΙΟΣ

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ

1

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ

ΣΑΜΗΙΟΤΑΖ ΣΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Τὴν ἄλλη μέρα, θὰ ξημέρωνε ἡ 25η Μαρτίου. Οἱ Ἕλληνες Κύπριοι εἶχαν ἀποφασίσει νὰ γιορτάσουν αὐτὴ τὴν Ἐθνικὴ γιορτὴ τῶν Ἑλλήνων, ποὺ συμβόλιζε τὴν νίκη τους κατὰ τῶν κατακτητῶν Τούρκων. Παρ' ὅλο ποὺ ὁ Κυβερνήτης τῆς σκλαβωμένης τους πατρίδας, ὁ αἰμοδόρος στρατάρχης Χάρντινγκ, εἶχε ἀπαγορεύσει αὐτὸ τὸν γιορτασμό, οἱ Ἕλληνες Κύπριοι, δὲν τὰ ἔβαζαν κάτω.

Μιὰ ομάδα παλληκάρια τῆς Ε.Ο.Κ.Α. μὲ κίνδυνο τὴν ζωὴ τους, σημαιοστόλιζαν μὲ τὴν γαλανόλευκὴ τὰ σπίτια καὶ τὰ κτίρια τῆς Λευκωσίας. Σκαρφάλωναν σὲ μπαλκόνια καὶ παράθυρα, καὶ ἀθόρυβα, ἔβαζαν Ἑλληνικὲς σημαίες παντοῦ. Ἔτσι, τὸ ἄλλο πρωῖ, ὅταν θὰ ξυπνοῦσαν οἱ κατακτητές, θὰ ἔτριβαν τὰ μάτια τους ἀπὸ κατάπληξι. Ὀλόκληρὴ ἡ Λευκωσία, ἡ πρωτεύουσα τῆς Κύπρου, θὰ ἦταν βουτηγμένη στὰ Ἑλληνικὰ χρώματα.

Τὸ ἴδιο γινόταν καὶ σὲ ἄλλες πόλεις, μικρὲς καὶ μεγάλες τῆς Κύπρου, καθὼς καὶ σ' ὅλα τὰ χωριά. Ἦταν ἓνα καινούργιο πλήγμα γιὰ τοὺς Ἑγγλέζους ποὺ νόμιζαν ὅτι ἡ ΕΟΚΑ, μετὰ τὸ κρέμασμα τοῦ Καραολῆ καὶ τοῦ Δημητρίου, θὰ φοβόταν καὶ θὰ διαλυόταν.

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, μέσα στὸ σκοτάδι τῆς ἀνοιξιάτικης νύχτας, γλυστροῦσε ἀνάλαφρα μιὰ σκιά. Σερνόταν πάνω στὶς σκοτεινὲς πλευρὲς τῶν σπιτιῶν, περνοῦσε τὰ διάφορα φωτισμένα σημεῖα μὲ ταχύτητα καὶ μὲ χίλιες δυὸ προφυλάξεις, συνέχιζε τὸ δρόμο της. Λίγα μέτρα, πιὸ πίσω, ἀκολουθοῦσε μιὰ ἄλλη σκιά, ποὺ κι' αὐτὴ ἔπαιρνε τὶς ἴδιες προφυλάξεις. "Ἄν τὶς πρόσεχε κανεὶς καὶ τὶς δυὸ σκιές, θὰ διαπίστωνε ὅτι ἀνήκαν σὲ δυὸ παιδιὰ, ὄχι μεγαλύτερα ἀπὸ 15 - 16 ἐτῶν.

Ἄφου πέρασαν τὴν Τουρκικὴ συνοικία τῆς Λευκωσίας, χωρὶς νὰ συναντήσουν οὔτε ψυχὴ στὸ δρόμο τους, ἀφου ἀπαγορευόταν ἡ κυκλοφορία ἀπὸ τὶς 8 καὶ μετὰ καὶ ἐκείνη τὴν ὥρα ἦταν περασμένα μεσάνυχτα, ἔφτασαν λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι. Σὰ νὰ ἦταν συννενοημένες μεταξύ τους, σταμάτησαν ἀκριβῶς στὸ ἴδιο σημεῖο καὶ μὲ νοήματα, πλησίασε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη.

Ἄπέναντί τους καὶ σὲ ἀπόστασι 100 περίπου μέτρων, ἐκτεινόταν τὸ Ἑγγλέζικο στρατόπεδο τῆς Λευκωσίας. Τὸ περιτριγύριζαν ψηλὰ ἠλεκτροφόρα συρματοπλέγματα καὶ πανύψηλοι πυργίσκοι μὲ τεράστιους προβολεῖς, ποὺ ὁ καθένας τους μποροῦσε νὰ κάνη τὴ μέρα νύχτα. Στὰ σιδερένια τόλ, διακρινόταν ἐλάχιστο φῶς. Ἀπόλυτη, νεκρικὴ σιγὴ ὅμως βασίλευε παντοῦ. Οἱ σκοποὶ, περπατοῦσαν δεξιὰ - ἀριστερά, στὴν κεντρικὴ πύλη, γιὰ νὰ ξεμουδιάζουν καὶ νὰ μειώνουν τὸ τσουχτερὸ νυχτερινὸ κρῦο. Πάνω στοὺς πυργίσκους, οἱ χειριστὲς τῶν προβολέων, ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν σθηστοί, σιγοκουβέντιαζαν μὲ τοὺς χειριστὲς τῶν πολυβόλων καὶ γιὰ νὰ διώχνουν τὸν ὕπνο ἀπὸ τὰ κουρασμένα βλέφαρά τους, κάπνιζαν στὰ κρυφά.

Ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δύο σκιές, ἔκανε νόημα στὴν ἄλλη νὰ πλησιάσῃ πιὸ κοντὰ καὶ τῆς ψιθύρισε:

— Θὰ πάμε ἀπὸ τὴν πίσω πλευρά. Ἐλπίζω νὰ μὴν ἔχουν ἀνακαλύψῃ τὴν τρύπα ποὺ ἀνοίξαμε τὸ πρωῖ.

"Ὑστερα ἀπὸ ἀρκετὰ λεπτά, ἔφτασαν στὸ μέρος ποὺ εἶχαν ἐπισημάνει ἀπὸ τὸ πρωῖ καὶ κρύφτηκαν ἀνάμεσα σὲ κάτι θάμνους. Ἦταν μιὰ μικρὴ ρεματιά, γεμάτη θάμνους καὶ ἀγριόχορτα. Μονάχα τὸ χειμῶνα, μὲ τὶς βροχές, κατέβαινε νερὸ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ οἱ Ἑγγλέζοι τὴν χρησιμοποιοῦσαν γιὰ νὰ πετᾶνε τὰ ἄχρηστά τους χαρτονένια κιβώτια καὶ ἄδεια κονσερβοκούτια. Ἡ ἴδια σκιά ποὺ εἶχε μιλήσει πρώτη, καὶ ποὺ ἔδειχνε νὰ κάνη κουμάντο, ξαναεῖπε:

— Θὰ βάλουμε τὶς βόμβες στὰ βαρέλια μὲ τὴν βενζίνη καὶ στὴν ἀποθήκη μὲ τὰ πυρομαχικά. Θυμᾶσαι ὅτι εἶπαμε τὸ πρωῖ;

— Θυμάμαι, Μάριε, απάντησε ἡ δεύτερη σκιά, πού ἀνήκε σ' ἓνα μικρὸ ἀγόρι, πάνω - κάτω 15 χρονῶν.

— Ἐν τάξει, Παναγιώτη, εἶπε ἡ πρώτη σκιά, πού ὁ φίλος του τὸν ὀνόμασε Μάριο. Στηρίζω τὶς ἐλπίδες μου σὲ σένα. Ξέρω ὅτι θὰ βάλῃς τὰ δυνατά σου γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε τὸν σκοπὸ μας...

Τὰ δυὸ ἀγόρια, ὁ Μάριος, 16 χρονῶν καὶ ὁ Παναγιώτης, μὲ τὶς ἴδιες πάντοτε προφυλάξεις, βρῆκαν τὸ μέρος πού εἶχαν προετοιμάσει γιὰ νὰ μποῦν στὸ στρατόπεδο, καὶ συρτὰ - συρτὰ, σὰ φίδια, πέρασαν κάτω ἀπὸ τὰ ἠλεκτροφόρα σύρματα καὶ προχώρησαν στὸ ἐσωτερικό. Κρύφτηκαν στὴν γωνιὰ μιᾶς ξύλινης παράγκας, γιὰ νὰ προσανατολιστοῦν μέσα στὸ σκοτάδι καὶ μετὰ, μόλις κατατοπίστηκαν, μὲ βουβὲς κινήσεις, συνενοήθηκαν τὶ ἔπρεπε νὰ κάνῃ ὁ καθένας τους.

Ὁ Μάριος, ἔσφιξε τῆς ὠρολογιακῆ βόμβα μέσα στὴν φοῦχτα του, καθὼς πήγαινε σκυφτὰ καὶ μὲ προσοχὴ στὸ σημεῖο πού ἦταν ἡ ἀποθήκη τῶν πυρομαχικῶν. Τὰ βήματα τοῦ σκοποῦ, μπροστὰ στὴν εἴσοδό της, ἀκούγονταν τώρα ρυθμικὰ καὶ ἔντονα. Ὁ Μάριος ἔπεσε κάτω κι' ἄρχισε νὰ σέρνεται μὲ τὴν κοιλιὰ. Δὲν τὸν χῶριζαν παρὰ ἐλάχιστα μέτρα.

Ξαφνικά, ὁ σκοπὸς σταμάτησε. Στάθηκε ἀκίνητος κι' ἔστησε αὐτί. Τοῦ φάνηκε ὅτι ἄκουσε κάποιον μικρὸ θόρυβο. Τὸ χέρι του πήγε κατ' εὐθείαν στὴν σκανδάλη τοῦ ὄπλου καὶ προσπάθησε, ὅσο μπορούσε πιὸ ἀθόρυβα, νὰ τραβήξῃ τὴν ἀσφάλεια. Ὁ Μάριος κουλουριάστηκε πίσω ἀπὸ ἓνα βαρέλι. Μὲ τὸ ἄδειο δεξιὸ χέρι του, ἔπιασε τὴν λαβὴ τοῦ μαχαιριοῦ, πού εἶχε στὴν μέση του. Θὰ τὴν πλήρωνε ἀκριβὰ τὴν κουταμάρα του ὁ σκοπός, ἂν τὸν ἀνακάλυπτε.

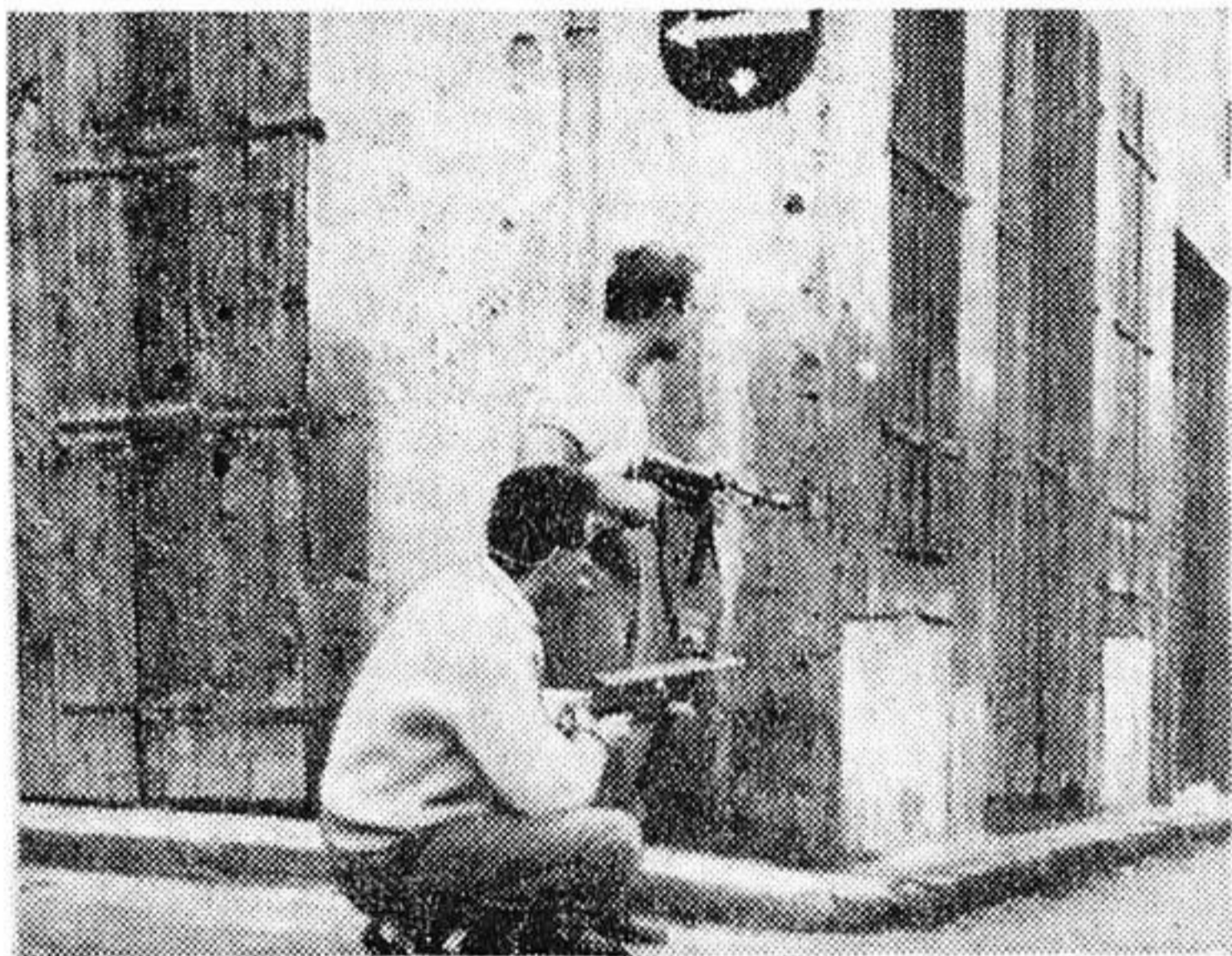
Κράτησε τὴν ἀναπνοή του καὶ περίμενε. Ὁ σκοπὸς πέρασε σχεδὸν ξυστὰ ἀπὸ δίπλα του. Σὲ μιὰ στιγμή μάλιστα, φάνηκε σὰ νὰ διάκρινε τὸν μικρὸ σαμποτέρ. Ὁχι ὅμως. Δὲν τὸν εἶχε δῆ. Τὸν προσπέρασε κι' ἀπομακρύνθηκε. Ἄρχισε καὶ πάλι νὰ κάνῃ βόλτες.

Ὁ Μάριος τὸν ἄφησε νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀρκετὰ καὶ μετὰ ἔπεσε καὶ πάλι κατάχαμα. Σερνόταν μὲ περισσότερες προφυλάξεις. Θὰ ἔβαζε τὴν βόμβα στὰ πλάγια. Μετὰ ἦταν δική της δουλιὰ τὰ ὑπόλοιπα. Εἶχαν κανονίσει καὶ τὶς δυὸ βόμβες νὰ σκάσουν τὴν ἴδια ὥρα. Ὁ Παναγιώτης θὰ τὴν εἶχε βάλει κιόλας στὰ ντεπόζιτα τῆς βενζίνης. Τὸ σημεῖο ἐκεῖνο, δὲν φυλαγόταν τόσο, ὅσο ἡ ἀποθήκη τῶν πυρομαχικῶν.

Παρ' ὅλο τὸ τσουχτερὸ κρῦο, ὁ Μάριος ἔννοιωσε ὅλο τὸ

σώμα του ιδρωμένο. 'Ο ιδρώτας κατρακυλούσε ποτάμι από τὰ μούτρα του, όταν πλησίασε στο μέρος που θὰ τὴν τοποθετοῦσε. Μὲ τὰ ἐπιδέξια δάκτυλά του, τὴν ἐπιθεώρησε γιὰ τελευταία φορὰ καὶ τὴν τοποθέτησε.

Μέχρι στιγμῆς, ὅλα εἶχαν πάει καλά. Παρακαλοῦσε ἀπὸ μέσα του, νὰ εἶχε τελειώσει κι' ὁ Παναγιώτης. 'Η εὐχή του ἔπιασε. 'Ο φίλος του, ἦταν κιόλας στὴν τρύπα, κάτω ἀπὸ τὰ ἠλεκτροφόρα σύρματα καὶ τὸν περίμενε.

'Η μάχη στοὺς δρόμους τῆς Λευκωσίας, τὴν ἡμέρα τῆς Ἐθνικῆς ἐπετείου, μεταξύ τῶν Ἑγγλέζων καὶ τῶν μαχητῶν τῆς ΕΟΚΑ, ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ σκληρές...

Τὰ παιδιὰ ἔσφιξαν τὰ χέρια καὶ χαρούμενα βγῆκαν ἔξω. Ὑστερα ἀπὸ λίγα λεπτά, τὸ Ἑγγλέζικο στρατόπεδο τῆς Λευκωσίας, θὰ τινάζοταν στὸν ἀέρα... Καὶ πράγματι. Δὲν εἶχαν κάνει οὔτε διακόσια μέτρα, καὶ τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας, τὴν διέκοψε ἕνας τρομακτικὸς κρότος, καὶ μετὰ ἕνας δεύτερος, ἐνῶ συγχρόνως τεράστιες φλόγες, φάνηκαν πάνω ἀπὸ τὸ Ἑγγλέ-

ζικο στρατόπεδο. Στις ανάλαμπες τῆς φωτιᾶς, πού φώτιζε ὀλόκληρη τὴν περιοχή, φάνηκαν γελαστὰ τὰ πρόσωπα τῶν δυὸ παιδιῶν, πού παρακολουθοῦσαν μὲ μεγάλη χαρὰ τὸ θέαμα· τὸ καταστρεπτικὸ τους ἔργο. Ἡ ἀποστολή τους εἶχε ἐπιτύχει...

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΥΠΡΙΟΣ

Ἐνῶ στὸ Ἑγγλέζικο στρατόπεδο, ἐπικρατοῦσε ἀναταραχὴ καὶ οἱ στρατιῶτες, ὅσοι δὲν εἶχαν τραυματισθῆ ἢ σκοτωθῆ, προσπαθοῦσαν νὰ σωθοῦν καὶ νὰ σώσουν τοὺς τραυματισμένους συναδέλφους των, τρέχοντας δεξιὰ - ἀριστερὰ πρὸς τὴν ἔξοδο, καὶ τὰ συνεργεῖα τῶν πυροσβεστῶν, ἔκαναν ὅτι μποροῦσαν γιὰ νὰ σβῆσουν τὴν πυρκαγιά, οἱ δυὸ φίλοι, ὁ Μάριος κι' ὁ Παναγιώτης, ἐπέστρεφαν στὸ δωμάτιό τους, χωρὶς νὰ τοὺς πάρῃ εἶδησι κανεῖς. Μερικὰ δευτερόλεπτα ἀργότερα, τὰ βλέφαρά τους ἔκλειναν βαρεῖα ἀπὸ τὴν κούρασι, καὶ παραδίδονταν στὸν ὕπνο τοῦ δικαίου, ἀναλογιζόμενοι μὲ περηφάνεια τὴν πατριωτικὴ τους πράξι...

Ποιοὶ ἦταν ὅμως αὐτοὶ οἱ δύο μικροὶ ἀτρόμητοι σαμποτέρ; Ποιὸς ἦταν ὁ Μάριος καὶ ὁ Παναγιώτης; Ἦταν δυὸ μικρὰ Κυπριόπουλα, πού ἔκαναν τὸ καθῆκον τους, ἀπέναντι στὴν μαχομένη πατρίδα τους. Ὁ Μάριος ἦταν νεοφερμένος στὴν Κύπρο. Εἶχε ζήσει τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς του στὴν Ἀθήνα, ὅπου εἶχε γεννηθῆ σὲ μιὰ γειτονιὰ κοντὰ στὴν πλάκα καὶ ἦταν ὁ μοναχογιὸς ἑνὸς Ἑλληνο-Κύπριου Συνταγματάρχη, τοῦ Γεώργιου Λοΐζου, πού εἶχε πολεμήσει ἡρωϊκὰ στὴν Ἀλβανία καὶ στὸ διάστημα τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς.

Ὁ συνταγματάρχης Γεώργιος Λοΐζος, ὅταν ἡ ΕΟΚΑ κήρυξε τὸν πόλεμο τῆς Ἐλευθερίας ἐναντίον τῶν Ἑγγλέζων, ἦταν μετὰξὺ τῶν πρώτων, πού ἀποβιδάστηκε κρυφὰ στὴν Κύπρο καὶ πῆγε νὰ ἐνωθῆ μὲ τὶς ἀνταρτικὲς δυνάμεις. Μόνον ἡ γυναῖκα του, ἡ κυρὰ - Μαρία, Κύπρια κι' αὐτὴ, ἡ μάνα τοῦ Μάριου, ἤξερε πού βρισκόταν στὴν πραγματικότητα ὁ ἄντρας της, ἐνῶ οἱ περισσότεροι, φίλοι, συγγενεῖς καὶ γνωστοί, πίστευαν ὅτι ὁ συνταγματάρχης Λοΐζος, εἶχε πάει γιὰ ἰδιωτικὲς ὑποθέσεις του, στὴν Ἀμερική.

Ἡ κυρὰ - Μαρία, προσπάθησε νὰ χαμογελάσῃ, ἀλλὰ δὲν της, πού ἀλληλογραφοῦσε μαζί της, μέσω ἑνὸς παπαῦ τῆς Λευκωσίας, τροφοδότῃ καὶ συνεργάτῃ τῶν ἀνταρτῶν, τὸν πάτερ - Κυπριανό.

Ἔκανε ὅμως καιρὸ νὰ πάρῃ γράμμα του καὶ ἀνησυχοῦσε. Ὅλο κακὲς σκέψεις ἔβαζε στὸ μυαλό της. Ὅταν πέρασαν τέσσερις μῆνες καὶ δὲν εἶχε καμμιά εἴδησι ἀπὸ τὸν ἄντρα της, ἄρχισε πλέον νὰ πιστεύῃ ὅτι εἶχε σκοτωθῆ ἢ πὼς ἦταν βαρειαῖ τραυματισμένος.

Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Μάριος γύριζε στὸ σπίτι ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἔβλεπε τὴν μάνα του νὰ σκουπίζει κρυφὰ τὰ δάκρυά της καὶ παλλὲς φορές τὰ βράδυα, τὴν ἄκουγε νὰ κλαίῃ μέσα στὸ δωμάτιό της. Ἐνα βράδυ, δὲν κράτησε καὶ πῆγε στὴν κρεβάτοκάμαρά της. Ἡ κυρὰ - Μαρία, σκούπισε βιαστικὰ τὰ δάκρυα καὶ τὸν ρώτησε μὲ προσποιητὴ ἔκπληξι, μόλις τὸν εἶδε!

— Τί θέλεις, παιδί μου; Τί σοῦ συμβαίνει;

— Μητέρα, τῆς ἀπάντησε ὁ Μάριος, τί ἔχεις; Γιατὶ κλαῖς; Πές μου - ἀνησυχῶ γιὰ σένα.

Ἡ κυρὰ - Μαρία, προσπάθησε νὰ χαμογελάσῃ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε. Τὴν πῆραν τὰ κλάματα κι' ὁ Μάριος ἔτρεξε κοντά της. τὴν ἀγκάλιασε.

— Τί ἔπαθε μανοῦλα; Πές μου σὲ παρακαλῶ. Πές μου...

Ἡ κυρὰ - Μαρία, προσπάθησε νὰ χαμογελάσῃ, ἀλλὰ δὲν στικὸ τοῦ ἀντρός της, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἤξερε τὸν σταθερὸ χαρακτήρα τοῦ γιουῦ της, ποὺ ἦταν ἀκέρατος καὶ ντόμπρος, παρ' ὅλο ποὺ δὲν εἶχε κλείσει ἀκόμα τὰ δέκα ἔξη, ἀποφάσισε νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ μυστικόν. Τοῦ τὰ εἶπε ὅλα.

— Μὲ ποιὸν εἶπες ἐρχόταν σὲ ἐπαφή; ρώτησε ὁ Μάριος.

— Μὲ τὸν πάτερ - Κυπριανό. Ἐναν παπὰ στὴν ἐνορία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη, στὴν Λευκωσία, ἀπάντησε ἡ κυρὰ - Μαρία.

— Θὰ πάω στὴν Κύπρο, μητέρα, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ Μάριος.

— Χριστὸς καὶ Παναγιά, εἶπε ἡ μητέρα του. Νὰ κάνῃς τί;

— Νὰ βρῶ τὸν πατέρα μου.

Μάνα καὶ γιός, συζήτησαν μέχρι τὰ ξημερώματα γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ τελικὰ ἡ μάνα κατάλαβε πὼς ὁ Μάριος εἶχε δίκιο.

— Νὰ πᾶς νὰ μείνῃς στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς μου, τῆς Παναραίας. Θὰ τῆς γράψω, εἶπε ἡ κυρὰ - Μαρία. Ἔχει κι' ἕναν γιὸ πάνω - κάτω στὴν ἡλικία σου, τὸν Παναγιώτη. Θὰ τῆς γράψω ὅτι πρέπει νὰ πάω νὰ συναντήσω τὸν πατέρα σου — στὴν Ἀμερικὴ — καὶ πὼς γιὰ νὰ μὴ σ' ἀφήσω μόνο στὴν Ἀθήνα, θὰ σὲ στείλω νὰ μείνῃς κοντά της καὶ νὰ σὲ προσέχη.

Ἔτσι, ἕνα πρωῖ, ἡ κυρὰ - Μαρία ἀποχαιρέτησε τὸν Μά-

ριο στο λιμάνι του Πειραιά. Τò πλοίο του τὸν μετέφερε στὴν Κύπρο, κι' ἀπὸ τὴν στιγμή πού ὁ Μάριος συναντήθηκε μὲ τὸν πάτερ - Κυπριανὸ γεννήθηκε ἕνας καινούργιος μικρὸς ἥρωας, ἕνας ἀτρόμητος μικρὸς Κύπριος, πού ἔθεσε τὸν ἑαυτό του στὴν ὑπηρεσία τῆς μαχομένης πατρίδα, ἢ ὁποία πολεμοῦσε νὰ σπάσῃ τὶς ἀλυσσίδες τῆς σκλαβιάς της ἐναντίον τῶν κατακτητῶν της.

Ὁ πάτερ - Κυπριανός, ἕνας σεβάσμιος λεβεντόγερος, παλληκάρι μὲ τὰ ὄλα του, πού πολεμοῦσε κι' αὐτὸς μὲ τὸ σταυρὸ καὶ τὸ ντουφέκι νὰ διώξῃ τοὺς Ἄγγλους, δέχτηκε μὲ χαρὰ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ νεαροῦ Μάριου.

— Πάτερ, εἶπε ὁ Μάριος, ἐπίζω νὰ σὰς κατετόπισε ἡ θεία μου ἢ Πανωραία ποιὸς εἶμαι καὶ νὰ καταλάβετε γιατί ἦρθα νὰ σὰς ἐπισκεφτῶ.

— Παιδί μου, ἀπάντησε ὁ πάτερ - Κυπριανός, μὲ τὴν ἔντονη Κυπριακὴ προφορὰ του, δὲν χρειάζονται συστάσεις. Εἶσαι ὀλόφυστος ὁ πατέρας σου.

— Τότε θὰ καταλάβετε γιατί ἦρθα στὴν Κύπρο. Ἡ μητέρα μου ἀνησυχούσε πού εἶχαμε νὰ πάρουμε γράμμα ἀπὸ τὸν πατέρα μου τόσον καιρό. Πές τε μου, εἶναι καλά, ἢ μήπως ἔπαθε τίποτα;

Τὸ πρόσωπο τοῦ παπᾶ σκοτείνιασε.

— Ὁ πατέρας σου εἶναι ζωντανός. Ἡσύχασε. Εἶναι ὅμως αἰχμάλωτος.

— Αἰχμάλωτος; ρώτησε μὲ πόνο ὁ Μάριος.

— Ναί, παιδί μου. Τὸν ἔπιασαν σὶ Ἐγγλέζοι τραυματισμένο ὕστερα ἀπὸ μιὰ μεγάλη μάχη.

— Εἶναι καλὰ τώρα;

— Καλὰ - πολὺ καλὰ, εἶπε ὁ παπάς, ἀλλὰ αἰχμάλωτος.

— Ξέρετε πού τὸν ἔχουν; ἔκανε μ' ἀγωνία ὁ Μάριος.

Τὸ Ράσο ἔδωσε κι' αὐτὸ τὸ παρὸν στὸν ἀγῶνα.

— Στὸ Στρατόπεδο Κρατουμένων ποὺ εἶναι κοντὰ στὴν Ἀμμόχωστο. Πῆγα καὶ τὸν ἐπισκέφτηκα κανα - δυὸ φορές. Αὐτὸς μὲ παρακάλεσε νὰ μὴν σᾶς γράψω τίποτα.

— Θὰ τὸν ἐλευθερώσω, εἶπε ἀπότομα ὁ Μάριος. . . Θὰ τὸν ἐλευθερώσω. . .

Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή, ὁ Μάριος ἔγινε ὁ μεγαλύτερος πονοκέφαλος τῶν Ἑγγλέζων. Κάθε βράδυ, ἄφηνε νὰ κοιμηθοῦν ὅλοι στὸ σπῖτι τῆς θείας του καὶ μετὰ ξεγλυστρουῖσε ἀθόρυβα καὶ ἔκανε διάφορα σαμποτάζ, σὲ βάρος τῶν ἐχθρῶν τῆς Κύπρου. Στὴν ἀρχή, ἔσκαγε τὰ λάστιχα τῶν Ἑγγλέζικων αὐτοκινήτων ἢ τρύπαγε τὰ ντεπόζιτα τῆς βενζίνης. Κανένας δὲν τὸν εἶχε πάρει εἶδησι. Μόλις τέλειωνε τὴ «δουλειά» του, ξαναγύριζε καὶ πάλι ἀθόρυβα στὸ δωμάτιο ποὺ κοιμόταν μὲ τὸν ξάδελφό του τὸν Παναγιώτη καὶ ἔπεφτε κατάκοπος στὸ κρεβάτι του.

Ἐνα βράδυ ὅμως, τὴ στιγμή ποὺ ἔμπαινε στὸ δωμάτιο ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ ξάδελφού του τοῦ Παναγιώτη νὰ τοῦ λέη παραπονιάρικα:

— Ξαδερφάκι, τόσο πολὺ λοιπὸν δὲν μ' ἐμπιστεύεσαι; Γιατί δὲν μοῦ φανέρωσες τὸν σκοπὸ ποὺ ἦρθες στὴν Κύπρο;

Ὁ Μάριος ταράχτηκε στὴν ἀρχή, ἀλλὰ γρήγορα βρῆκε τὴν ψυχραιμία του. Προσποιήθηκε τὸν ἀδιάφορο.

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω, Παναγιώτη, ἀπάντησε. Τί θέλεις νὰ πῆς.

— Θέλω νὰ πῶ ὅτι κάνεις σαμποτάζ καὶ δὲν μοῦ εἶπες τίποτα, εἶπε φουρκισμένος ὁ Παναγιώτης.

— Σαμποτάζ; ἐπανέλαβε ὁ Μάριος.

— Μὴν κάνης τὸν ἀδιάφορο, ξαναεἶπε ὁ Παναγιώτης. Σὲ παρακολούθησα καὶ σὲ εἶδα. Ἐνα βράδυ, ξύπνησα καθὼς πηδούσες ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ σὲ πῆρα ἀπὸ πίσω. Τὰ εἶδα ὅλα. Πές μου, εἶσαι στὴν ΕΟΚΑ;

Ὁ Μάριος κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι.

— Ὅχι. Ἐκδικοῦμαι ὅμως τὸν πατέρα μου καὶ βοηθῶ τὴν Κύπρο νὰ βρῆ τὴν λευτεριά της. Δὲν εἶναι προνόμιο μονάχα τῶν μεγάλων νὰ πολεμοῦν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ νησιοῦ μας. Καὶ μεῖς οἱ μικροὶ πρέπει νὰ τῆς προσφέρουμε τὶς ὑπηρεσίες μας.

— Εἶπες ὅτι ἐκδικεῖσαι τὸν πατέρα σου, τί ἐννοεῖς μ' αὐτό; ρώτησε μὲ περιέργεια ὁ Παναγιώτης. Ὁ πατέρας σου δὲν εἶναι στὴν Ἀμερική;

— "Όχι, ἀπάντησε ὁ Μάριος. Εἶναι ἐδῶ στὴν Κύπρο. Πολεμοῦσε γιὰ τὴν λευτεριά της καὶ τώρα εἶναι αἰχμάλωτος στὸ στρατόπεδο τῆς Φαμαγούστας, στὴν Ἀμμόχωστο. "Ἐταξα σκοπὸ στὴ ζωὴ μου, νὰ τὸν ἀπελευθερώσω.

— Θὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐγώ, εἶπε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ Μάριος. Θέλεις νὰ μὲ πάρης βοηθὸ σου;

Ἄνθρωπος χαμογέλασε. Ἀγκάλιασε τὸν ξάδελφό του καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Χαίρομαι πού ἔχω ἓναν ξάδελφο τόσο γενναῖο. Καὶ βέβαια θὰ συνεργαστοῦμε οἱ δύο μας. Θὰ δείξουμε στοὺς φίλους μας τοὺς Ἑγγλέζους τὶ ἀξίζουν τὰ Κυπριόπουλα...

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑ

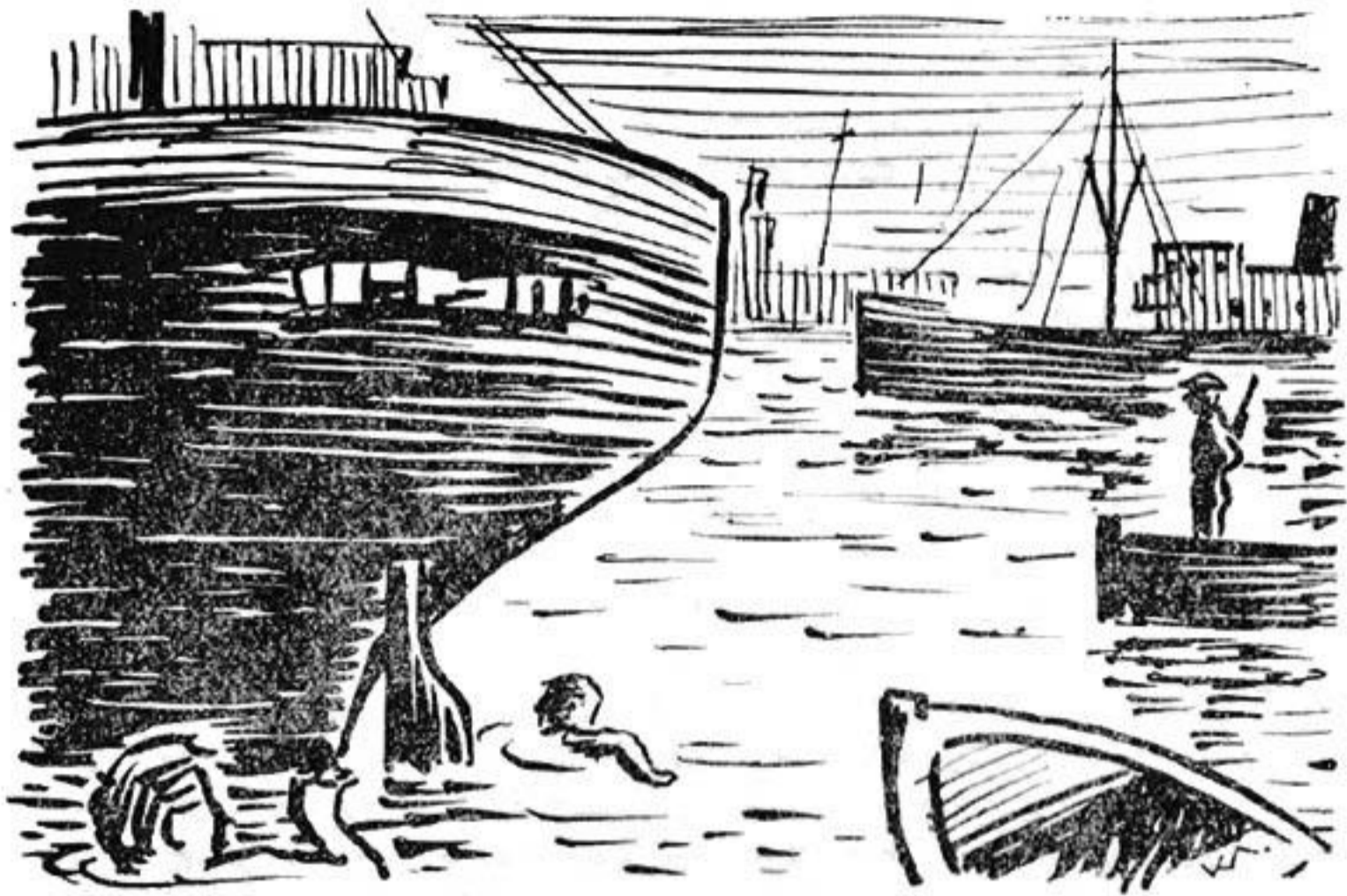
Τὰ δύο παιδιά, ὁ Μάριος καὶ ὁ Παναγιώτης, ἔκρυψαν ἀπὸ ὅλους τὴν συμμαχία τους καὶ ὀρκίστηκαν νὰ βοηθήσουν μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις τους, στὴν ἀπελευθέρωσι τῆς Κύπρου. Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ ὑποψιαστῆ, ὅτι τὰ δύο ἐκεῖνα παιδιά, ἔκαναν τὶς πιὸ σημαντικὲς μικροκαταστρεφές, ἐναντίον τῶν Ἑγγλέζων. Δὲν ἄφηναν αὐτοκίνητο γιὰ αὐτοκίνητο καὶ κάθε τι Ἀγγλικό, πού ἔπεφτε μπροστά τους, χωρὶς νὰ τὸ καταστρέψουν.

Μιὰ μέρα ὁ Μάριος ζήτησε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὴν θεία του τὴν Πανωραία, νὰ τοὺς ἀφήσῃ μαζί μὲ τὸν Παναγιώτη νὰ ἐπισκεφτοῦν τὴν Ἀμμόχωστο. Στὴν ἀρχὴ ἡ θεία, δὲν ἤθελε νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ πάνε, γιὰτὶ φοβόταν, ἀλλὰ τελικὰ τὰ παιδιά τὴν κατάφεραν.

Ξεκίνησαν μὲ τὸ πρῶτο λεωφορεῖο γιὰ τὴν Ἀμμόχωστο. Στὸ δρόμο ἐξηγοῦσε ὁ Μάριος στὸν Παναγιώτη, τὶ θὰ ἔκαναν. Κατ' ἀρχὴν, θὰ ἐπιχειροῦσαν νὰ συναντήσουν τὸν πατέρα τοῦ Μάριου, τὸν συντ)ρχη Λοῖζο καὶ θὰ τοῦ φανέρωναν τὸ σχέδιό τους, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσί του. Θὰ κατασκόπευαν κατόπιν τὶς κινήσεις τῶν φρουρῶν μέσα στὸ στρατόπεδο καὶ θὰ ἔψαχναν νὰ βροῦν ἓναν τρόπο νὰ ἐλευθερώσουν τὸν συντ)ρχη Λοῖζο.

Ἦταν περασμένες ἔντεκα ὅταν ἔφτασαν στὴν Ἀμμόχωστο. Τράβηξαν κατ' εὐθείαν γιὰ τὸ στρατόπεδο τῆς Φαμαγούστας Ἦταν τυχεροί. Εἶχαν πέσει σὲ μέρα πού ἐπιτρέπονταν οἱ ἐπισκέψεις.

Ἄνθρωπος τὸν συντ)ρχη Λοῖζο τὰ ἔχασε ὁ ἄμοιρος. Δὲν περίμενε κανέναν ἐπισκέπτη. Ὁ πάτερ - Κυπριανὸς εἶχε ἔρθει μιὰ φορὰ μόνον καὶ δὲν θὰ ξαναρχόταν — τὸν εἶχε παρακαλέσει ἰδιαίτερα

Τὰ δυὸ παιδιά, ὅσο πιὸ ἀθόρυβα μπορούσαν κολυμπούσαν μέχρι τὸ πλοῖο μὲ τὰ πυρομαχικά... κάτω ἀπὸ τὴν μύτη σχεδὸν τῶν φρουρῶν...

ὁ συντ)ρχης — γιὰ νὰ μὴν κινήση τις ὑποψίες τῶν Ἑγγλέζων.

Μ' αὐτὲς τις σκέψεις στὸ μυαλό του ὁ συντ)ρχης Λοῖζος, προχωροῦσε στὸν θάλαμο τῶν ἐπισκεπτῶν. Μόλις ἀντίκρουσε τὸ γυιό του, δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήση τὰ δάκρυα. Πατέρας καὶ γυιός, ἔπεσαν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου, ἐνῶ οἱ λυγμοὶ τοὺς ἔπνιγαν. Ἡ πρώτη κουβέντα πού εἶπε ὁ συντ)ρχης Λοῖζος, ἦταν:

— Πῶς βρέθηκες ἐδῶ;

— Εἶναι ὀλόκληρη ἱστορία, πατέρα, ἀπάντησε ὁ Μάριος. Μοῦ φανέρωσε ἡ μητέρα τὸ μυστικό σου, γιὰτὶ στεναχωριόταν πού δὲν τῆς ἔγραφες.

Ἄφου εἶπαν ἕνα σωρὸ πράγματα, σχετικὰ μὲ τὴν Ἀθήνα, τὴν κυρὰ - Μαρία, τοὺς γνωστοὺς καὶ τοὺς φίλους, ὁ Μάριος, εἶπε σοβαρὰ - σοβαρὰ.

— Πατέρα, πρέπει νὰ βροῦμε ἕναν τρόπο νὰ σ' ἐλευθερώσουμε.

— Ἀστειεύεσαι φαίνεται, παιδί μου. Εἶναι πολὺ δύσκολο. Οἱ Ἑγγλέζοι τὸ φρουροῦν καλὰ τὸ στρατόπεδο, γιὰτὶ φι-

λοξενεί τὰ καλύτερα στελέχη τῆς ΕΟΚΑ. Πάντως, μὲ κάνεις νὰ νοιώθω πηρηφάνια. Θὰ μιλήσω γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ εἶπες καὶ μὲ μερικοὺς ἄλλους δικούς μας καὶ θὰ κυττάξουμε νὰ βροῦμε ἕναν τρόπο. Πρέπει νὰ ξανάρθῃς στὴν Ἀμμόχωστο τὴν ἄλλη βδομάδα. Στὸ μεταξύ, πρὶν φύγῃς, νὰ νᾶς νὰ συναντήσης τὸν δάσκαλο Χαραλάμπους. Μένει στὴν ὁδὸ Πάφου. Πές του ὅτι εἶσαι γυιὸς μου καὶ τῆ λέξι: ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Τὰ δυὸ παιδιὰ, ἀποχαιρέτισαν τὸν συντηρητὴν καὶ ἔφυγαν. Πῆγαν κατευθείαν στὴν ὁδὸ Πάφου καὶ ὕστερα ἀπὸ μερικὰ λεπτά, συζητοῦσεν μὲ τὸν δάσκαλο Χαραλάμπους.

Ἦταν ἕνας νέος ἄντρας, περίπου 30 - 35 ἐτῶν, ἀπὸ τὴν Λεμεσό, ποὺ εἶχε σπουδάσει στὴν Ἀθήνα. Τοὺς ὑποδέχτηκε μὲ εἰλικρινῆ χαρὰ. Ἄκουσε μὲ προσοχὴ τὸ σχέδιο τοῦ Μάριου γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ πατέρα του, ἀλλὰ στὸ τέλος, κούνησε ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι:

— Εἶναι δύσκολο νὰ γίνῃ ἕνα τέτοιο πράγμα, εἶπε. Θὰ διακινδυνεύουμε τὴ ζωὴ μας, καὶ ἀποτέλεσμα δὲν θὰ φέρουμε. Χρειάζεται μελέτη. Στὸ μεταξύ ὅμως, μπορεῖς νὰ προσφέρῃς, τίς ὑπηρεσίες σου σὲ ἄλλες ἀνάγκες. Θὰ σοῦ προμηθέψω ἕνα ὄπλο καὶ ὅτι ἄλλο χρειάζεται.

Ὁ Μάριος, καθὼς καὶ ὁ Παναγιώτης, πῆραν ἀπὸ ἕνα μικρὸ ὄπλο ὁ καθένας τους — δύο ὀλοκαίνουργιες «Μπερέττες» — μικρὲς καὶ θαυματουργές. Τώρα πιά, εἶχαν μπῆ ἐπισήμως στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν λευτεριά.

Ἐπέστρεψαν στὴν Λευκωσία, καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ξαναπῆγαν στὴν Ἀμμόχωστο. Μέχρις ὅτου φτάσῃ ἡ ὥρα νὰ πᾶνε στὸ στρατόπεδο, ἔκαναν βόλτες στὸ λιμάνι. Σ' ἕνα ἀπομακρυσμένο σημεῖο του, εἶδαν ἕνα μεγάλο φορτηγὸ πλοῖο νὰ τὸ φρουροῦν μὲ ιδιαίτερη προσοχὴ οἱ Ἑγγλέζοι. Τὸ γεγονός αὐτό, κίνησε τὴν ὑπόψια τῶν δύο παιδιῶν. Χωρὶς νὰ χάσουν καιρό, ἔτρεξαν νὰ βροῦν τὸν δάσκαλο Χαραλάμπους. Ἀπὸ τὸ στόμα του, ἔμαθαν ὅτι τὸ πλοῖο ἦταν φορτωμένο ὄπλα. Τὸ εἶχαν πληροφορηθῆ ἀπὸ ἕναν λιμενεργάτη ποὺ συνεργαζόταν μὲ τὴν ΕΟΚΑ.

— Δὲν πρέπει νὰ τὸ ξεφορτώσουν, ψιθύρισε ὁ Μάριος.

— Πρέπει νὰ τὸ τινάξουμε στὸν ἀέρα.

Τὰ μάτια τοῦ δάσκαλου, ἄστραψαν ἀπὸ χαρὰ.

— Ὠραία ἰδέα, εἶπε.

— Θὰ ἀναλάβω ἐγώ, εἶπε ὁ Μάριος. Μπορεῖτε νὰ μοῦ προμηθεύσετε τίς ἀπαραίτητες ἐκκρηκτικὲς ὕλες;

— Μπορώ, απάντησε ὁ δάσκαλος. Θὰ τὶς ἔχω τὸ βράδυ.

Τὰ δυὸ παιδιὰ, ξαναπῆγαν στὸ στρατόπεδο, ἐπισκέφτηκαν τὸν πατέρα τοῦ Μάριου καὶ μετὰ γύρισαν στὸ σπίτι τοῦ δάσκαλου.

Ἔφησαν νὰ σκετινιάσῃ καλὰ καὶ μὲ προφυλάξεις, ἔφτασαν κοντὰ στὴν παραλία. Ἔδεσαν γύρω στὴν μέση τους, μέσα σὲ νάυλον σακκοῦλες τὶς ἐκκρηκτικὲς ὕλες καὶ ἀνοίχτηκαν στὴν θάλασσα. Ἦταν καὶ οἱ δύο τους θαυμάσιοι κολυμβητές. Ἀθόρυβα καὶ ὅσο μπορούσαν πιὸ ἡσυχά, πλησίασαν τὸ πλοῖο μὲ τὰ ὄπλα καὶ κόλλησαν ἀπὸ κάτω του τὶς «βεντουζες» — δηλαδή τὶς ὠρολογιακὲς βόμβες πρὸς τὸ τίναζαν στὸν ἀέρα.

Πάνω στὸ πλοῖο, ἐπικρατοῦσε ἀπόλυτη ἡσυχία. Ὁλόγυρα ἀπὸ τὸ φορτηγὸ, ὑπῆρχαν ἀμέτρητοι σκοποί. Τὸ ἐπιχείρημα τῶν παιδιῶν, ἦταν καθαρῶς τρέλλα. Σὲ κάθε κίνησί τους, παραμόνευε ὁ θάνατος. Τὸν παραμικρὸ θόρυβο νὰ ἔκαναν καὶ οἱ φρουροί, δὲν θὰ δίσταζαν νὰ τοὺς γαζώσουν τὸ σῶμα, μὲ μιὰ ριπὴ τοῦ ὀπλοπολυβόλου τους. Ἡ θάλασσα, εὐτυχῶς, ἦταν λίγο ταραγμένη ἐκεῖνο τὸ βράδυ, καὶ οἱ φρουροὶ πρὸς φύλαγαν τὸ πλοῖο πάνω σὲ μαοῦνες, τριγύρω του, δὲν ἄκουγαν τὸ κλυμπί τῶν δύο παιδιῶν.

Ὁ Μάριος, μὲ ἐπιδέξια χέρια, κανόνισε τὸν μηχανισμό τῶν δύο βομβῶν ποὺ εἶχε στὴν δ.κὴ του νάυλον σακκοῦλα, τὶς κόλλησε καὶ μετὰ βοήθησε τὸν Παναγιώτη νὰ κἀνῃ κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο. Μόλις τελείωσαν, ἐτοιμάστηκαν νὰ φύγουν γιατί οἱ βόμβες δὲν θ' ἀργοῦσαν νὰ ἐκραγοῦν.

Τὰ δυὸ παιδιὰ γιὰ νὰ μὴν τὰ ἐπισημάνῃ ὁ προβολέας ποὺ ἔγλυφε τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, εἶχαν χωθῆ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ μὲ ὑποβρύχιο κλυμπί, ἀπομακρύνονταν. Μιὰ βάρκα μὲ Ἑγγλέζους στρατιῶτες πέρασε ἀκριβῶς ἀπὸ πάνω τους, μὲ κατεύθυνσι τὸ πλοῖο μὲ τὰ πυρομαχικά.

Ὁ Μάριος, ἔβγαλε μὲ τρόπο τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ δῆ καὶ νὰ πάρῃ καὶ ἀναπνοὴ καὶ τὸ ξανάχωσε πάλι.

Ἀναγκαστικὰ ὅμως, ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ κρατήσουν ἄλλο τὴν ἀναπνοή τους, ὑποχρεώθηκαν νὰ κολυμποῦν πάνω στὴν ἐπιφάνεια. Διακινδύνευαν φυσικὰ περισσότερο, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε ἄλλος τρόπος. Δυστυχῶς, οἱ Ἑγγλέζοι, τοὺς πῆραν εἶδησι. Ἐνας ἀπὸ τοὺς φρουροὺς, μέσα ἀπὸ τὴν βάρκα, τοὺς εἶδε καὶ φώναξε:

— Δύο κολυμποῦν ἐκεῖ!

Ἄμεσως ὁ προβολέας στράφηκε πρὸς τὸ μέρος τους, ἐνῶ συγχρόνως, οἱ σκοποὶ, ἄρχισαν νὰ πυροβολοῦν ἐναντίον τους. Τὰ δυὸ παιδιὰ, γιὰ νὰ γλυτώσουν, ἔπρεπε νὰ κάνουν ὑποβρύχιο κολῦμπι. Βουτοῦν πάλι μέσα καὶ μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις των, κολυμποῦσαν κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, καθὼς οἱ σφαῖρες, σφύριζαν κι' ἔξυναν τὰ κύματα, ἀπὸ πάνω τους. Ἡ βάρκα στὸ μεταξύ, κατευθυνόταν πρὸς τὸ μέρος τους. Οἱ Ἑγγλέζοι, τραβοῦσαν μὲ δύναμι κουπί καὶ σὲ λίγο θὰ τοὺς ἔφταναν. Ἡ θέσι τῶν παιδιῶν, ἦταν δύσκολη.

Ξαφνικὰ ὅμως, ἓνας τρομακτικὸς κρότος, ἀκούστηκε καὶ ἡ νύχτα ἔλαμψε σὰ μέρα. Ὁλόκληρη ἡ περιοχή φωτίστηκε, λὲς καὶ βγήκε ἀπότομα ὁ ἥλιος. Ὁ κρότος τῶν πυρομαχικῶν ποὺ τινάχτηκαν στὸν ἀέρα, ἀναστάτωσε ὅλο τὸ μέρος. Ἡ βάρκα μὲ τοὺς Ἑγγλέζους, ἀναποδογυρίστηκε καὶ οἱ περισσότεροι, ποὺ δὲν ἤξεραν κολῦμπι πνίγηκαν...

Μετὰ τὴν ἀνατίναξι τοῦ карабиου μὲ τὰ πυρομαχικά, οἱ Ἑγγλέζοι σταματοῦσαν τοὺς πολίτες στὸν δρόμο καὶ τοὺς ἔκαναν ἔρευνα, προσπαθώντας νὰ βροῦν ἀνάμεσά του τοὺς ἐνόχους...

ΕΝΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΠΡΑΚΤΟΡΑΣ

Ὁ Μάριος παρέα μὲ τὸν ξάδελφό του τὸν Παναγιώτη, ἔκαναν τὸ πρῶτο μεγάλο κατόρθωμά τους, γιὰ τὸ ὁποῖο μιλοῦσε ὀλόκληρος ἡ Κύπρος, μέρες ἀτέλειωτες. Δὲν ἦταν μικρὸ πράγμα νὰ τινάξουν ἓνα πλοῖο μὲ πυρομαχικά, κάτω σχεδὸν ἀπὸ τὴν μύτη τῶν Ἑγγλέζων. Τὸ κατόρθωμά τους, ἔφτασε καὶ μέχρι τ' αὐτιά τῶν ἀρχηγῶν τῆς ΕΟΚΑ καὶ ἓνας ἀνώτατος ἀξιωματικός της, θέλησε νὰ γνωριστῆ μαζί τους. Ὁ δάσκαλος Χαραλάμπους, ἀνέλαβε νὰ τοὺς φέρη σὲ ἐπαφὴ μαζί του.

Ὁ ἀνώτατος αὐτὸς ἀξιωματικός, ποὺ ἦταν φίλος τοῦ πατέρα τοῦ Μάριου, συναντήθηκε μαζί του στὸ σπίτι τοῦ δάσκαλου τοῦ εἶπε:

— Πρέπει νὰ εἶναι περήφανος ὁ Γιώργης — ὁ πατέρας σου — ποὺ ἔχει ἓναν γιουὸ σὰ καὶ σένα. Παιδί μου, τὸ κατόρθωμά σας, ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα. Θέλησα νὰ σὲ γνωρίσω γιὰτὶ ἔχω νὰ σοῦ ἀναθέσω μιὰ σοβαρὴ ἀποστολή.

» Ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρὸ, ἓνας πράκτορας τοῦ ἐχθροῦ, ἔχει ἐγκαταστήσει τὸ στρατηγεῖο του, στὴν Λευκωσία. Ξέρουμε ὅτι μένει σ' ἓνα ἀπὸ τὰ σπίτια τῆς Τούρκικης συνοικίας, ἀλλὰ δὲν μπορούμε νὰ τὸν ἀνακαλύψουμε.

» Μερικοὶ δικοί μας, ἔχουν παρακολουθήσει ἀρκετοὺς ὑπόπτους, ἀλλὰ ποιὸς εἶναι ἀπ' ὅλους, ἀκόμα δὲν μπορέσαμε νὰ μάθουμε. Ὑποψιαζόμαστε πάντως, κάποιον ποὺ εἶναι λίγα χρόνια ἐδῶ στὴν Κύπρο καὶ ποὺ ὅλες οἱ κινήσεις του, φανερώνουν ὅτι δὲν εἶναι καὶ τόσο καθαρὸς οἱ δουλειές του. Ἔχει ἓνα μαγαζὶ κοντὰ στὸ Δικιητήριο — πουλᾷ ὑφάσματα. Τὸν λένε Δημήτριο Λάμψα καὶ διαδίδει ὅτι εἶναι Ἀθηναῖος. Ἐμεῖς ὅμως, ἔχουμε διαφορετικὴ γνώμη. Εἶναι μάλλον πράκτορας τῶν Ἑγγλέζων, γιὰτὶ ἔχει πολλὰ πάρε - δῶσε μὲ ἀνθρώπους ποὺ δὲν μᾶς ἐμπνέουν καὶ τόση ἐμπιστοσύνη.

» Πρὶν μερικὲς μέρες, ρώτησε μιὰ πράκτορά μας, ποὺ πῆγε στὸ μαγαζὶ του νὰ ψωνίση, πῶς θὰ μπορούσε νὰ ἔρθη σὲ ἐπαφὴ μαζί μου. Ἡ πράκτορά μας, φυσικὰ τοῦ ἀρνήθηκε ὅτι εἶναι ὀργανωμένη καὶ τοῦ παρέστησε τὴν ἀδιάφορη. Τὴν ἄλλη μέρα, τὴν γυναίκα αὐτή, τὴν ἔπιασε ἡ Μυστικὴ Ἀγγλικὴ ἀστυνομία κι' ἀπὸ τότε, χάθηκαν τὰ ἴχνη της. Μαζὶ μὲ τὸν ξάδελφό σου λοιπόν, θέλω νὰ ἀνακαλύψετε τί σοῖ εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος...

Ἀπὸ τὴν ἐπομένη κιόλας, οἱ δύο μικροὶ Κύπριοι, ὁ Μάριος καὶ ὁ Παναγιώτης, ἔπιασαν δουλειά, σὲ μαγαζιά ποὺ γειτόνευαν μ' ἐκεῖνο τοῦ Λάμψα. Ὁ Μάριος, δούλευε σ' ἓνα καφενεῖο καὶ ὁ Παναγιώτης στὸ διπλανὸ ἐστιατόριο. Ἦταν καὶ οἱ δύο τους σὲ πλεονεκτικὰ πόστα. Ἐλεγχαν μὲ τὴν ἄνεσί τους, ὅσους ἔμπαιναν κι' ἔβγαιναν στὸ μαγαζὶ τοῦ Λάμψα, καὶ ὁ Μάριος, σὰν σερβιτόρος τοῦ καφενεῖου, κουβαλοῦσε τακτικὰ ἀναψυκτικά, στὸ ἐμπορικὸ τοῦ ὑποπτου. Ὁ Λάμψας, ἔδειξε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή συμπάθεια στὸν Μάριο, ὅταν αὐτὸς τοῦ διηγήθηκε μιὰ φανταστικὴ ἱστορία, ὅτι οἱ γονεῖς του εἶχαν πεθάνη, πῶς ἦταν μόνος στὸν κόσμον καὶ ὅτι ἀναγκάστηκε νὰ δουλέψῃ στὸ καφενεῖο γιατί ἄλλοιῶς θὰ πέθαινε ἀπὸ τὴν πείνα.

Ὁ Μάριος, ἀφοῦ ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Λάμψα, ἔμπαινε πιά ὅποτε ἤθελε στὸ μαγαζὶ του. Μιὰ φορά, ὁ Λάμψας, σιγοκουβέντιαζε στὸ μικρὸ γραφεῖο του μ' ἓναν κύριο καλοντυμένο, μὲ ξενικὴ προφορά. Ὁ Μάριος, τοὺς πλησίασε ἀφελέστατα καὶ ρώτησε τὸν Λάμψα:

— Κύρ - Δημήτρη θέλετε νὰ σᾶς φέρω τίποτα; Βλέπω ἔχετε ἐπισκέψεις.

Ὁ Λάμψας γέλασε μὲ τὴν ἀφέλεια τοῦ παιδιοῦ καὶ γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῆ, γιατί φαινόταν ὅτι συζητοῦσε κάτι τὸ πολὺ σοβαρὸ μὲ τὸν ἐπισκέπτη του, τοῦ παρήγγειλε δύο κόκα - κόλα.

— Σβέλτα, τοῦ εἶπε, γιατί ὁ κύριος Μοθωνιός, βιάζεται νὰ φύγῃ.

Ὁ ξένος, κούνησε τὸ κεφάλι. Ὁ Μάριος, ἔτρεξε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελία. Ὄταν ξανάμπαινε στὸ μαγαζὶ μὲ τὰ ἀναψυκτικά μέσα στὸν δίσκο, οἱ δύο ἄντρες δὲν τὸν πῆραν εἰδησι καὶ συνέχισαν τὴν κουβέντα σὰ νὰ ἦταν μόνοι τους. Ὁ Μάριος, ἄκουσε τὸν Λάμψα νὰ λέῃ:

— Εἶμαι σίγουρος ὅτι κι' αὐτὴ εἶναι στὴν ἴδια ὀργάνωσι. Καὶ τὸ σαμποτάζ τοῦ πλοίου μὲ τὰ πυρομαχικὰ εἶναι δική τους δουλειά. Κόβω τὸ κεφάλι του.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ὁ ξένος ποὺ ὁ Λάμψας τὸν ἀπεκάλεσε Μοθώνιο, ξερόβηξε κι' ἔκανε νόημα στὸν συνομιλητὴ του νὰ σιωπάσῃ, γιατί εἶχε προσέξει τὸν ἐρχσμὸ τοῦ Μάριου. Τὰ μάτια τοῦ Λάμψα, ἄλλαξαν μονομιᾶς. Πῆραν μιὰ σκληρὴ ἔκφρασι σὰν ἀτσάλι, ὅταν καρφώθηκαν ἐρωτηματικὰ πάνω στὸν Μάριο. Ὁ Μάριος, χωρὶς νὰ προδώσῃ τὴ συγκίνησί του καὶ μὲ ἀδιάφορο ὕφος, ἀκούμπησε τὰ μπουκάλια μὲ τὴν Κόκα - Κόλα, πάνω στὸν

Συρτά, σαν φίδια, πέρασαν κάτω από τα ηλεκτροφόρα σύρματα και...

μπάγκο του ταμείου και βιάστηκε να απομακρυνθῆ. Τότε ὁ Λάμπας, δὲν κρατήθηκε ἄλλο κοὶ τὸν ρώτησε:

— Μάριε, ἄκουσες τίποτα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ λέγαμε;

Ἄ Μάριος, τὸν κύταξε παράξενα.

— Σὰν τί, κύρ - Δημήτρη; ρώτησε κι' αὐτός. Καὶ τί μὲ νοιάζει ἐμένα τί λέγατε. Ἐγὼ κυττάζω μονάχα τὴ δουλειά μου — καὶ τὴ φτώχεια μου...

Ἐκανε νὰ φύγη. Καθὼς ἀπομακρυνόταν, μὲ τὴν ἄκοη τοῦ ματιοῦ του, εἶδε τὸν ξένο νὰ κἀνη νόημα στὸν Λάμπασ κι' ἄκουσε τὸν Λάμπασ νὰ λέη:

— Μάριε, ἔλα νὰ σοῦ πῶ.

Ἄ Μάριος, χωρὶς νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του, ξαναγύρισε. Χαμογέλασε στὸν Λάμπασ καὶ στάθηκε ἀκίνητος μπροστά του. Ἄ Λάμπας, εἶχε μιὰ ἔκφρασι ἄγρια στὸ πρόσωπο.

— Θὰ μείνης ἐδῶ, Μάριε. Ὅσο ποὺ νὰ φύγη ὁ κύριος Μοθώνιος, θὰ μείνης ἐδῶ, κατάλαβες;

Ἄ Μάριος, προσποιήθηκε τὸν κουτό. Κούνησε τὸ κεφάλι καταφατικὰ καὶ ἀκούμπησε σ' ἕναν μπάγκο.

— Καὶ τ' ἀφεντικό μου; ρώτησε μὲ ἀφέλεια. Ἄν μὲ γυρεύῃ;

— Θὰ τοῦ πῆς ὅτι σὲ κράτησα ἐγὼ, ἀπάντησε ἀπότομα ὁ Λάμπας. Πήγαινε στὸ γραφεῖο μου καὶ κάθισε ἐκεῖ — κλείσε καὶ τὴν πόρτα.

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε κι' ὁ Μάριος. Τὸ γραφεῖο τοῦ Λάμπασ, ἦταν ἀκριβῶς πίσω ἀπὸ τὸ σημεῖο πρὸ συζητοῦσαν οἱ δύο ἄν-

τρες. Μόλις ἔκλεισε τὴν πόρτα πίσω του, ἄκουσε τὸν ξένο νὰ λέη:

— Ὅταν φύγω ἄφησέ τον νὰ ξεκουμπιστῆ. Ἄν δὲν εἶναι στὴν ὀργάνωσι — ἄδικα τοῦ ἔβαλες ὑποψίες.

— Κι' ἄν εἶναι καὶ σὰς κἀνει κανένα κακό; εἶπε ὁ Λάμπας.

— Ἐχεις δίκιο, ἀπάντησε ὁ ξένος. Τότε τὸ καλύτερο ποὺ ἔχεις νὰ κἀνης, εἶναι νὰ τὸν βγάλῃς ἀπὸ τὴν μέση. Ξεπάστρεψέ τον τὸ βράδυ...

Ἄ Μάριος στὸ μεταξύ, εἶχε ἀκούσει ὅλη τὴ συζήτησι. Τώρα πιά, δὲν χωροῦσε καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Λάμπας καθὼς καὶ ὁ ξένος, ἦταν πράκτορες τῶν Ἐγγλέζων. Τί κρίμα ὅμως. Ἐνῶ τοὺς εἶχε ἀνακαλύψει δὲν μποροῦσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ὀργάνωσι. Πιάστηκε τόσο ἀδέξια. Δὲν ἔπρεπε πάντως νὰ ἀπελπίζεται. Ἄ Λάμπας, δὲν μποροῦσε νὰ τὸν σκοτώσῃ ἐκεῖ μέσα στὸ μαγαζί του. Ἄλλως τε, θὰ παραξενευόταν καὶ τ' ἀφεντικό του.

Ἄχ, καὶ τί δὲν θὰ ἔδινε νὰ μποροῦσε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ ἐκεῖ μέσα! Ἐριξε μιὰ ματιὰ ὀλόγυρα. Δὲν ὑπῆρχε οὔτε παράθυρο οὔτε πόρτα. Μονάχα ἕνας μικρὸς ἐξαεριστήρας, πάνω ψηλὰ στὸν τοῖχο, κοντὰ στὸ ταβάνι. Ὅσο πιὸ ἀθόρυβα μποροῦσε, ἀκούμπησε στὸν τοῖχο μιὰ καρτέκλα καὶ ἰσκαρφάλωσε μέχρι τὸν ἐξαεριστήρα. Μ' ἕνα σουγιαδάκι ποὺ εἶχε στὴν τσέπη του, ξεβίδωσε τὶς βίδες καὶ φάνηκε μπροστά του, ἕνα ἀρκετὰ μεγάλο ἄνοιγμα πρὸ χωροῦσε νὰ περάσῃ τὸ σῶμα του.

Μ' ένα πήδημα, χώθηκε στο άνοιγμα κι' άρχισε νά βγαίνει. Σε λίγα λεπτά, πατούσε σ' ένα πεζούλι, που συγκοινωνούσε με τήν πίσω πλευρά του διπλανού τετραγώνου.

ΗΛΛΗ ΜΕΧΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Εύτυχώς που πρόλαβε κι' έφυγε ο μικρός Κύπριος. Ένα λεπτό αργότερα, όταν είχε απομακρυνθῆ αρκετά ο Λάμπας, πήγε στο γραφείο του, για νά κανονίση τους λογαριασμούς του με τόν ύποπτο μικρό σερβιτόρο. Με τὸ άνοιγμα όμως τῆς πόρτας, κι' αντικρύζοντας τήν τρύπα του έξαεριστήρα, δέν μπόρεσε νά συγκρατήση μιὰ κραυγή έκπλήξεως.

— Ωστε δέν έπεσα, έξω, φώναξε με σφιγμένα δόντια από λύσσα. Καλά τὸ ύπεψιάστηκα. Άραγε πού νά πήγε τώρα;

Ξαφνικά, έχασε μονομιᾶς ὅλο τὸ θάρρος του, κι' άρχισε νά τρέμη σὰ φύλλο.

— Καί τώρα τί γίνεται; αναρωτήθηκε. Τήν έπαθα ᾄσχημα. Πρέπει νά φύγω...

Έτρεξε στο συρτάρι, μάζεψε ὅσα λεφτά είχε μέσα, άνοιξε ένα μικρό χρηματοκιβώτιο, έπιθεώρησε τὸ ὄπλο του, τὸ έχωσε στην μέσα τσέπη του σακκακιού του, κι' έτοιμάστηκε νά φύγη.

Είχε άρχίσει νά σουρουπώνη. Έπρεπε νά φύγη ὅσο μπορούσε πιὸ γρήγορα. Κατέβασε βιαστικά τὰ ρολά, κλείδωσε κι' άρχισε νά προχωρή βιαστικά πρὸς τὸν δρόμο πού ὡδηγοῦσε στο σπίτι του.

Άς δοῦμε ὅμως τώρα, τί έκανε ο μικρός Κύπριος, μόλις δραπέτευσε από τήν φυλακή του. Δέν είχε πιά καμμιά ἀμφιβολία ὅτι ο Λάμπας ήταν πράκτορας τῶν Έγγλέζων. Μποροῦσε νά τὸν κανονίση μόνος του, ἀλλά έπρεπε ὅμως νά έρθη πρῶτα σέ έπαφή με τὸν άνθρωπο πού του είχε ἀναθέσει αὐτὴ τήν δουλειά. Δέν έπρεπε πάντως νά καθυστερήση οὔτε δευτερόλεπτο. Ὁ ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος τῆς ΕΟΚΑ, του είχε αφήσει ἕναν ἀριθμό, τηλεφώνου, πού μποροῦσε νά τὸν χρησιμοποιήση, μονάχα σέ ὡρα μεγάλης ἀνάγκης.

Ὁ Ταγματάρχης Χ, ἔτσι ήταν τὸ συνθηματικὸ ὄνομα του ἀξιωματικοῦ τῆς ΕΟΚΑ, ἀφοῦ τὸν συνεχάρη για τήν έπιτυχία του, του ἔδωσε τήν διαταγή:

— Σκότώσέ τον! Δέν πρέπει νά ξεφύγη ζωντανός. Ξέρει πολλά πράγματα καί κινδυνεύουν πολλοὶ πατριῶτες, ἂν μιλήση...

Με τὴν δυνατὴ του γροθιά ὁ Μάριος, ἔριξε κάτω ἀναίσθητο τὸν πράκτορα, ἐνῶ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ τελευταίου, ἔπεφτε τὸ ὄπλο, ποὺ κρατοῦσε...

Εἶχε σκοτεινιάσει τώρα καλά. Τὰ λιγοστὰ φῶτα τοῦ δρόμου, δὲν μπορούσαν νὰ διαλύσουν τὸ πηχτὸ σκοτάδι. Μὲ βιαστικὸ βῆμα, κατευθύνθηκε πρὸς τὴν Τουρκικὴ συνοικία. Τὸ σπίτι τοῦ Λάμψα τὸ ἤξερε. Θὰ ἔμπαινε ἀπὸ τὴν πίσω πλευρὰ καὶ θὰ τὸν περίμενε...

Ὅταν ἔφτασε ὅμως ἐκεῖ, εἶδε φῶς στὸ παράθυρο. Μπήκε ὅσο μπορούσε πιὸ ἀθόρυβα στὴν αὐλὴ καὶ ἀπὸ τὸ λουκί, ἄρχισε νὰ σκαρφαλώνη στὸ δεύτερο πάτωμα ποὺ ἦταν τὸ διαμέρισμα τοῦ Λάμψα. Ὑπῆρχε μιὰ μικρὴ ταρατσούλα, ποὺ ἐπικοινωνοῦσε τὸ ὑπνοδωμάτιο. Σ' αὐτὸ κιόλας τὸ παράθυρο, εἶδε τὸν Λάμψα ὁ Μάριος. Τὸν εἶδε νὰ εἶναι σκυμμένος πάνω ἀπὸ μιὰ βαλίτσα καὶ νὰ τὴν γεμίζει βιαστικά.

— Τὸ πουλάκι μου, ψιθύρισε ὁ μικρὸς Κύπριος. Ἐτοιμάζεται νὰ φύγη.

Πλησίασε κοντὰ στὸ παράθυρο, στὶς μύτες τῶν ποδιῶν του καὶ προσπάθησε νὰ τὸ ἀνοίξη σιγὰ - σιγὰ. Τὴ στιγμὴ ποὺ τὰ κατάφερε, γύρισε ἀπότομα καὶ τὸν εἶδε ὁ Λάμψας. Ὁ Μάριος ὅμως, τὸν σημάδευε μὲ τὸ ὄπλο του καὶ ὁ ἄλλος ἔμεινε ἀκίνητος στὴ θέσι του.

— Νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος, σφύριξε ἄγρια ὁ Λάμπας. "Ὡστε λοιπὸν τόσο καιρὸ ἓνα φίδι ἔκρυβα στὸ στήθος μου; Εἶσαι καὶ σὺ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς σατανάδες ποὺ σκοτώνουν τοὺς δύστυχοις τοὺς Ἑγγλέζους;

— Σατανάδες; Τολμᾶς παλιοπροδότῃ καὶ λὲς τοὺς ἄνθρωποις ποὺ θέλουν νὰ ἐλευθερώσουν τὴν πατρίδα τους σατανάδες; ἔκανε θυμωμένα ὁ Μάριος.

— Δὲν εἶμαι προδότῃς, ἀπάντησε ὁ Λάμπας. Δὲν εἶμαι "Ἕλληνας. Εἶμαι "Αγγλος. Μιλᾶω τόσο καλὰ τὰ Ἑλληνικὰ γιατί ἔζησα ἀπὸ μικρὸς στὴν Ἀθήνα. Τοὺς μισῶ τοὺς "Ἕλληνες. Εἶναι ἀχάριστος λαός. Σκοτώνουν τοὺς "Αγγλους — τοὺς ἄνθρωποις ποὺ τοὺς βοήθησαν τόσες φορές καὶ τοὺς ἐλευθέρωσαν ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.

— Τελείωσες; ρώτησε ψυχρὰ ὁ μικρὸς Κύπριος. Βαρέθηκα ν' ἀκούω τὰ καλὰ ποὺ μᾶς ἔκαναν οἱ Ἑγγλέζοι. Δὲν ἔχουμε ἄλλωστε καὶ πολὺ καιρὸ στὴ διάθεσί μας. Πρέπει νὰ τακτοποιήσουμε στὸ ἄψε - σβῆσε τοὺς λογαριασμούς μας.

Ὁ Μάριος, ἐτοιμάστηκε νὰ πιέσῃ τὴν σκανδάλη, ἀλλὰ ὁ Λάμπας, μὲ μιὰ ἀπότομη κίνησι, ἔπεσε πάνω του καὶ οἱ δύο τους κυλίστηκαν στὸ πάτωμα. Ὁ μικρὸς Κύπριος, μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὰ μισὰ χρόνια τοῦ Λάμψα, ἀλλὰ τὸ κορμί του, εἶναι σὲ ἀφάνταστο βαθμὸ γυμνασμένο. Σφίγγει τὸ πιστόλι στὸ χέρι καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ στρέψῃ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Λάμψα. Τὸ ἴδιο προσπαθεῖ νὰ κἀνῃ καὶ ὁ πράκτορας τῶν "Αγγλων.

Τὸ πιστόλι, ἔχει φύγει τώρα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Μάριου, καὶ εἶναι πεταμένο στὴν ἄλλη ἄκρῃ τοῦ δωματίου. Οἱ δύο ἀντίπαλοι, παλεύουν σὰν λεοντάρια, ἄγρια καὶ μὲ ἀγκομαχητά, ἀμείλικτα καὶ ἀποφασισμένα νὰ σκοτώσῃ τὸ ἓνα τὸ ἄλλο. Ὁ Μάριος, εἶναι πιὸ σβέλτος καὶ ξεφεύγῃ διαρκῶς ἀπὸ τὴν λαβὴν ποὺ τοῦ ἐφαρμόζει ὁ ἐχθρὸς του. Σὲ μιὰ στιγμή, τὰ δάχτυλα τοῦ νεαροῦ "Ἕλληνα, γαντζώνονται καὶ σφίγγουν τὸν λαιμὸ τοῦ Λάμψα. Ὁ Ἑγγλέζος, ἀρχίζει νὰ ξεροβήχῃ καὶ νὰ νοιώθῃ τὴν ἀναπνοή του νὰ γίνεται δύσκολη. Τὰ μάτια του ἔχουν πεταχτῆ ἔξω ἀπὸ τὴν κόγχες.

Λίγες ἀκόμα καὶ θὰ ἦταν μακαρίτης. Μὲ μιὰ ἀπότομη κίνησι ὅμως, μ' ἓνα ἀεροπλανικὸ κόλπο, ποὺ θὰ τὸ ζήλευε καὶ ἐπαγγελματίας παλαιστής, ὁ Λάμπας, ἀνέτρεψε τὸν μικρὸ Κύπριο καὶ κατόρθωσε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸ θανατηφόρο ἀγκάλιασμά του. Ἀποσπάστηκε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἀντιπάλου του καὶ μὲ μιὰ βουτιά, ἔπεσε ν' ἀρπάξῃ τὸ ὄπλο. Ὁ Μάριος ὅμως, δὲν τὰ ἔχα-

σε. Μονομιᾶς, μὲ μιὰ ἐκτίναξι ἄρπαξε τὸ πόδι τοῦ Λάμψα καὶ τὸν ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὸ ὄπλο.

Τὰ δύο σώματα, ἀγκαλιάστηκαν πάλι σ' ἓναν ἀγώνα πιὸ σκληρό. Ὁ Μάριος, ἦταν ἀποφασισμένος νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ νικητής. Συγκέντρωσε ὅλες τὶς δυνάμεις του καὶ μὲ ἔξυπνους ἐλιγμούς, κατόρθωσε νὰ γίνῃ κύριος τῆς καταστάσεως.

Ἦταν τώρα, πολὺ κοντὰ στὸ ὄπλο. Ὁ Μάριος, ἄπλωσε τὸ χέρι, καὶ τὸ φούχτισε μὲ μιὰ ἀπεγνωσμένη προσπάθεια. Ὁ Λάμψας, δὲν τὸ εἶχε πάρει εἶδησι. Ψύχραιμα ὁ μικρὸς Κύπριος, καὶ μὲ μιὰ ἀπότομη κίνησι, στηρίζει τὴν κάννη τοῦ ὄπλου στὸ στήθος τοῦ ἀντιπάλου του καὶ πιέζει τὴν σκανδάλη, συγχρόνως. Ἐνας πνιχτὸς πυροβολισμὸς ἀκούστηκε. Τὸ σῶμα τοῦ πράκτορα τῶν Ἑγγλέζων, ἀναταράχτηκε μιὰ φορά, καὶ μετὰ ἔμεινε ἀκίνητο. Ἐνός ἐπικίνδυνος πράκτορας εἶχε πάψει νὰ ὑπάρχη...

II ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΟΘΩΝΙΟ

Ὁ Μάριος, σηκώθηκε ὀρθιος καὶ βιάστηκε νὰ φύγῃ. Δὲν ἔπρεπε νὰ καθυστερήσῃ οὔτε δευτερόλεπτο. Ἴσως νὰ εἶχε ἀκουστῆ ὁ πυροβολισμὸς κι' ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ, νὰ ἔφτανε ἡ ἀστυνομία. Προτοῦ ὅμως φύγῃ, θέλησε νὰ ρίξῃ μιὰ ματιὰ στὸ διαμέρσμα τοῦ Λάμψα. Ὅλο καὶ κάτι πίστευε ὅτι θὰ ἔβρισκε ἐκεῖ μέσα.

Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο. Στὴ βαλίτσα τοῦ πράκτορα, αὐτὴ ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ πάρῃ μαζί του, βρῆκε ἓνα δερμάτινο βιβλιαράκι - σημειωματάριο, γεμάτο ὀνόματα καὶ διευθύνσεις. Τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτά, ὅπως ὑπολόγιζε ὁ Μάριος, ἀνήκαν σὲ Κυπρίους πατριῶτες, ποὺ ἀσφαλῶς εἶχε σκοπὸ νὰ προδώσῃ ὁ Λάμψας.

Ἐχωσε τὸ βιβλιαράκι μέσα στὴν τσέπη, ἔσβησε τὸ φῶς καὶ δρασκέλισε τὸ περβάζι τοῦ παράθυρου. Ἀπόλυτη ἡσυχία βασιλευε τριγύρω. Τίποτα δὲν ἔδειχνε ὅτι οἱ γείτονες εἶχαν ἀκούσει τὴν πάλῃ τοῦ Μάριου μὲ τὸν Λάμψα, ἢ τὸν πυροβολισμό. Ὁ μικρὸς Κύπριος, κατέβηκε μὲ προφυλάξεις ἀπὸ τὸ λουκι, καὶ βρέθηκε στὴν αὐλή.

Ὅσο μπορούσε πιὸ ἀθόρυβα, βγῆκε ἔξω καὶ τράβηξε γιὰ τὸ σπίτι τῆς θείας του, τῆς Πανωραίας.

Ἡ ὥρα ἦταν περασμένη τώρα, καὶ σὲ λίγο θὰ σταματοῦσε ἡ κυκλοφορία. Ἐπρεπε νὰ βιαστῆ, γιατί δὲν θὰ ἦταν φρόνιμο νὰ τὸν πιάσῃ καμμιά περίπολο τῶν Ἑγγλέζων καὶ νὰ τοῦ βρῆ πάνω του, τὸ ὄπλο καὶ τὸ βιβλιαράκι.

Ήταν περασμένες έννέα, όταν έφτασε στο σπίτι της θείας Παναραίας. Την βρήκε να κάθεται σε μια καρέκλα και να κλαίη.

— Θεία, τί έπαθες; την ρώτησε.

— Ό Παναγιώτης, Μάριε.

— Τί έπαθε ό Παναγιώτης; φώναξε με άνησυχία ό Μάριος.

— Με είδοποίησαν ότι είναι στην άστυνομία, άπάντησε ή θεία Παναραία.

— Στην άστυνομία; έπανέλαβε σαν ήχώ ό Μάριος. Και γιατί;

Τίποτα δέν άφηναν χωρίς να τó έρευνήσουν οι Έγγλέζοι. Άκόμα και τά καλάθια και τις καστανιές με τó φαγητό που πήγαιναν τά παιδιά στους έργαζομένους πατεράδες των.

— Δέν ξέρω... Τὸν ἔπιασε λέει ἓνας μυστικὸς ἀστυνομικὸς νὰ περιτριγυρίζη ἔξω ἀπὸ τὸ μαγαζὶ κάποιου Λάμψα - Χάμψα, ξέρω ἐγὼ πὼς μοῦ τὸν εἶπαν...

Δέν χρειάζοταν ἄλλες ἐξηγήσεις ὁ Μάριος. Κατάλαβε. Ὁ μυστικὸς ποῦ ἔπιασε τὸν ξάδελφό του δέν θὰ ἦταν ἄλλος ἀπὸ ἐκεῖνος τὸν κύριο ποῦ συζητοῦσε μὲ τὸν Λάμψα, στὸ μαγαζὶ τοῦ τελευταίου.

Φαίνεται ὅτι ὁ Παναγιώτης, θὰ ἀντιλήφθηκε ὅτι ὁ Μάριος, ὅταν πῆγε τὶς κόκα - κόλα, δέν ξαναβγήκε ἀπὸ τὸ ἐμπορικὸ τοῦ Λάμψα καὶ θὰ πῆγε νὰ δῆ τί συμβαίνει. Ὁ μυστικὸς, ἴσως νὰ ξαναγύρισε καὶ βλέποντας τὸν Παναγιώτη νὰ προσπαθῆ νὰ δῆ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ μαγαζιοῦ, τὸν συνέλαβε.

— Καὶ σὲ ποιοῦ τμήμα τὸν ἔχουν; ρώτησε ὁ Μάριος.

— Δέν ξέρω...

Ὁ Μάριος ἔφυγε τρέχοντας. Ἡ θεία Πανωραία, ἄδικα φώναζε ἀπὸ πίσω του, νὰ ξαναγυρίση.

Ὁ Μάριος, ἔτρεχε σὰν τρελλός. Ξαφνικά, πέρασε μιὰ σκέψι μέσα ἀπὸ τὸ μυαλό του. Μήπως ὁ μυστικὸς, κρατοῦσε φυλακισμένο τὸν Παναγιώτη στὸ μαγαζὶ τοῦ Λάμψα; Πῆγε ἀπὸ τὴν πίσω πλευρὰ τοῦ τετραγώνου. Ἀνέβηκε στὸ πεζούλι κι' ἔριξε μιὰ ματιὰ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ γραφείου τοῦ Λάμψα, ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ χαλασμένου ἐξαεριστήρα. Δέν εἶχε πέσει ἔξω.

Μέσα στὸ σκοτεινὸ δωμάτιο, διέκρινε τὸν ξάδελφό του δεμένο πάνω σὲ μιὰ καρέκλα. Ἡ καρδιὰ τοῦ Μάριου, χτύπησε δυνατά, ὅταν τὰ μάτια του, μόλις συνήθισαν στὸ σκοτάδι, ἄρχισαν νὰ διακρίνουν περισσότερες λεπτομέρειες. Τοῦ φάνηκε ὅτι εἶδε αἵματα στὸ πρόσωπο τοῦ ξαδελφοῦ του, ἔτσι καθὼς ἦταν γερμένο τὸ κεφάλι του πρὸς τὰ πίσω.

— Παναγιώτη, τοῦ φώναξε. Παναγιώτη...

Στὴν ἀρχὴ δέν πῆρε καμμιά ἀπάντησι. Φοβήθηκε ὅτι ὁ ξάδελφός του, ἦταν πεθαμένος. Μ' ἓνα πήδημα, σκαρφάλωσε στὸ ἄνοιγμα τοῦ ἐξαεριστήρα καὶ μπαίνει στὸ γραφεῖο. Τρέχει κοντὸ στὸν ξάδελφό του. Τοῦ πιάνει τὸν σφυγμὸ καὶ τὴν καρδιά. Εὐτυχῶς ζῆ. Ἀφήνει νὰ τοῦ ξεφύγη ἓνας ἀναστεναγμὸς ἀνακουφίσεως καὶ μετὰ, μὲ βιαστικὲς κινήσεις, ἄρχισε νὰ λύνη τὸν Παναγιώτη, ἐνῶ συγχρόνως, προσπαθοῦσε νὰ τὸν συνεφέρη.

Τὰ μάτια τοῦ Παναγιώτη μισάνοιξαν καὶ ἀντικρῦζοντας τὸν Μάριο ἀπὸ πάνω του, ἄφησε ἓνα χαμόγελο ν' ἀνθίσῃ στὰ χεῖλη του.

— Παναγιώτη μου, φώναξε γεμάτος χαρά ο Μάριος. Μπορείς να περπατήσεις;

Ο Παναγιώτης, κούνησε τὸ κεφάλι καταφατικά.

— Πρέπει να φύγουμε ἀπὸ ἐδῶ μέσα, τοῦ εἶπε ὁ Μάριος. Στὸν δρόμο μου λές τὰ καθέκαστα.

Ἐξῆς ἀπὸ μερικὰ λεπτά, τὰ δυὸ παιδιὰ, μὲ χίλιες - δυὸ προφυλάξεις, κατευθύνονταν στὸ σπίτι τους. Ἀπ' ὅτι ἔλεγε ὁ Παναγιώτης στὸν Μάριο, φαίνεται ὅτι ὁ πρῶτος διέτρεξε σοβαρὸ κίνδυνο, σκεφτόταν ὁ δεύτερος. Ὁ μυστικός, πού ἀπὸ τὶς περιγραφές τοῦ Παναγιώτη, ὁ Μάριος κατάλαβε ὅτι ἦταν ὁ κύριος Μοθώνιος, εἶχε σκοπὸ νὰ σκοτώσῃ τὸ ἄμοιρο παιδί.

— Κρυφκύτταζα μέσα στὸ μαγαζί, ἔλεγε ὁ Παναγιώτης, στὸν Μάριο, ὅταν ἔνοιωσα κάποιον, νὰ μὲ ἀρπάξῃ ἀπέτομα ἀπὸ τὸ μπράτσο. Γύρισα καὶ εἶδα ἕναν ἄγνωστο μὲ τρεῖνς - σκῶτ καὶ καπέλλο καὶ μὲ ἔντονη ξενικὴ προφορὰ νὰ μὲ ρωτᾷ: «Τί γυρεύεις;» Τοῦ εἶπα ὅτι ἀνησυχούσα γιὰ σένα καὶ τότε, ἄνοιξε τὰ ρολὰ καὶ τὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ καὶ μ' ἔσπρωξε μέσα. Ἐβγαλε τὸ ὄπλο καὶ μὲ διέταξε νὰ καθήσω σὲ μιὰ καρέκλα μέσα στὸ γραφεῖο. Μ' ἔδωσε καὶ μὲ ρωτοῦσε σὲ ποιά ὀργάνωσι εἶμουν, ἂν ἤξερα τίποτα γιὰ τὴν ΕΟΚΑ, κι' ἂν εἶχα ἀκούσει γιὰ τὸ σαρμποτάζ τοῦ πλοίου μὲ τὰ πυρομαχικά.

» Τοῦ ἀπαντοῦσα ὅτι δὲν ἤξερα τίποτα, πὼς εἶμουν ἕνα παιδί πού δούλευε γιὰ νὰ ζήσῃ τὴν ἄρρωστη χήρα μητέρα του καὶ πὼς δὲν ἀνακατευόμουν σὲ τέτοια πράγματα. Τότε, ἄλλαξε μονομιᾶς κι' ἄρχισε νὰ μὲ χτυπᾷ μὲ μιὰ λουρίδα. Ἐβγαλε τὸ ὄπλο κἀνα - δυὸ φορές στὸν κρόταφό μου καὶ γιὰ νὰ μὲ φοβερίσῃ ἔκανε πὼς θὰ πατήσῃ τὴν σκανδάλη. Ὄταν εἶδε ὅτι δὲν μιλοῦσα, ἄρχισε νὰ μὲ χτυπᾷ μὲ λύσσα, μέχρις ὅτου ἔχασα τὶς αἰσθήσεις μου. Τὰ ὑπόλοιπα τὰ ξέρεις...

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ

Τὰ παιδιὰ, μετὰ τὸ περιστατικὸ μὲ τὸν Λάμψα καὶ τὸν Μοθώνιο, ἔφυγαν ἀπὸ τὶς δουλειές τους, καὶ ἔπαυσαν νὰ συχνάζουν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ἐπαιρναν προφυλάξεις καὶ προσπαθοῦσαν νὰ μὴν συναντηθοῦν μὲ τὸν Μοθώνιο. Ἀποροῦσαν μονάχα ποῖος εἶχε εἰδοποιήσει τὴν θεία Πανωραία γιὰ τὴν σύλληψι τοῦ Παναγιώτη, καὶ ἡ θεία Πανωραία τοὺς ἐξήγησε:

— Ἦρθε καὶ μὲ βρήκε, καθὼς ἐτοίμαζα τὸ βραδυνὸ φαγητό, ἕνας κακομούτσουνος μικρός, πού ἔμοιαζε ὀλοίδιος μ' ἐκείνη

Τὰ παλληκάρια τῆς ΕΟΚΑ, ταμπουρωμένα στὸν πέτρινο μύλο, ὑποδέχτηκαν μὲ βροχὴ πυροβολισμῶν τοὺς Ἑγγλέζους, ποὺ ἀπὸ τὴν τρομάρα τους, τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια...

τὴν Μαϊμοῦ τοῦ Ταρζάν, καλὲ πῶς τὴν ἔλεγαν — τσίχλα, τσουκνίδα...

— Τσίτα, συμπλήρωσε μὲ γέλια ὁ Μάριος.

— Ἄ, ναί, Τσίτα, ἔκανε κι' ἡ θεία Πανωραία καὶ συνέχισε: Καὶ ποὺ λέτε, ἦρθε αὐτὸς ὁ Τσίτας, καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ἓνας σὰν μυστικὸς ἔπιασε τὸν Παναγιώτη. Δὲν πρόλαβα νὰ τὸν ρωτήσω τίποτ' ἄλλο καὶ ἔξαφανίστηκε...

Τὰ δυὸ παιδιά, ἔσπαγαν τὸ κεφάλι τους νὰ θυμηθοῦν παιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ «Τσίτας» ποὺ ἔδειξε ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Παναγιώτη καὶ ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὴ σκέψι ὁ Μάριος, φώναξε χαρούμενος:

— Τὸν θυμήθηκα... τὸν θυμήθηκα... Εἶναι ὁ μικρὸς τοῦ μπακάλη, τὸ μαγαζὶ ποὺ ἦταν δίπλα στὸ ἐστιατόριο ποὺ δούλευες...

— Ἄ, ναί, ἔκανε κι' ὁ Παναγιώτης. Τὸν θυμήθηκα κι' ἐγώ. Εἶναι ὁ Βασίλης. Φαίνεται νὰ εἶναι παιδὶ μὲ κολὴ καὶ πανόψυχη καρδιά.

— Πρέπει νὰ ἔρθουμε σὲ ἐπαφὴ μαζί του. Μᾶς χρειάζεται

έναν τέτοιο άτσίδα — που δίνει τήν έντύπωσι βλάκα, είπε ό Μάριος.

“Έτσι, προσετέθη στήν παρέα τους κι’ ό Βασιλάκης ό Τσίτας, ένα άσχημο παιδί, σαν μαϊμού, όπως έλεγε και ή θεία Πανωραία, πάνω - κάτω 14 χρονών, αλλά που δέν φαινόταν παραπάνω από δέκα. Κοντός, αδύνατος, με ζαρωμένα μούτρα, κόκκινα, και μαλλιά σηκωμένα σα του σκαντζόχοιρου. “Όσο ύστερούσε όμως σε εμφάνισι, τόση έξυπνάδα και καλωσύνη είχε. Τα δυο παιδιά, δέν δίστασαν να του φανερώσουν άμέσως τον ρόλο που έπαιζαν, γιατί κατάλαβαν, ότι στο πρόσωπο του Βασίλη ή Τσίτα, είχαν βρη, όχι μόνον έναν πιστό και άφοσιωμένο φίλο, βοηθό και σύμμαχο, αλλά κι’ έναν θερμό και ριψοκίνδυνο πατριώτη.

‘Από τότε, ό Τσίτας, είχε γίνει ή σκιά των δυο παιδιών. Τους έφερνε πάντοτε νέα και τους πληροφορούσε για τις κινήσεις του Μοθώνιου, του Τουρκοκύπριου πράκτορα των ‘Εγγλέζων, που ήταν ένας φανατικός έχθρός των ‘Ελλήνων και που κυνηγούσε με λύσσα και πείσμα τους μαχητές της ΕΟΚΑ. ‘Ο Τσίτας ήταν λιγάκι άδιάθετος τήν παραμονή της 25ης Μαρτίου και γι’ αυτό δέν τον πήραν μαζί τους στην άνατίναξι του στρατοπέδου των ‘Εγγλέζων...

‘Ανήμερα στις 25 Μαρτίου, στις όκτώ το πρωί, ήρθε ή κυρά Πανωραία να τραβήξει τις κουρτίνες του ύπνοδωματίου των παιδιών και να τα ξυπνήσει.

— Σηκωθήτε παιδιά, τους φώναξε. Είναι ώραία μέρα. Οί πατριώτες έκαναν και πάλι το θαύμα τους, είπε με άφέλεια ή άγαθή γυναίκα. Τίναξαν στον άέρα το στρατόπεδο των ‘Εγγλέζων και σημαιοστόλισαν με ‘Ελληνικές παντιέρες τήν Λευκωσία...

Δέν πρόλαβε να τελειώσει τή φράσι της και το κουδούνι της έξώπορτας, χτύπησε τρεις φορές. Αυτό ήταν το χτύπημα του Τσίτα. Τα δυο παιδιά, πετάχτηκαν μονομιás όρθια και έτρεξαν προς τήν πόρτα. Πίστευα ότι ό Τσίτας, τους έφερνε κάποιο σπουδαίο νέο.

“Ανοιξαν τήν πόρτα και είδαν στο κατώφλι, τον Τσίτα. Ήταν συναχωμένος ό φουκαράς και ή άστεία κόκκινη μύτη του, ήταν πιο κόκκινη ακόμα.

— Τί έγινε, Τσίτα; ρώτησαν μ’ ένα στόμα και τα δυο παιδιά. “Ελα μέσα.

— Καλημέρα μας, άπάντησε ό Τσίτας. Καλημέρα θεία Πανωραία...

Ἡ θεία Πανωραία χαμογέλασε καὶ εἶπε:

— Πάω στὴν κουζίνα νὰ ἐτσιμάσω πρῶινά γιὰ τρεῖς...

— Λοιπόν, Τσίτα, ἔκανε ἀνυπόμονα ὁ Μάριος, γιὰτὶ ἤρθες;

Ὁ Τσίτας, σκούπισε τὴν μύτη στὴν ἄκρη τοῦ μανικιοῦ του καὶ εἶπε:

— Ἐσεῖς κοιμάστε καὶ στοῦ Παπούτσα τὸ χωριὸ γίνεται μάχη.

— Στοῦ Παπούτσα; ρώτησε ὁ Παναγιώτης. Μὰ εἶναι 10 χιλιόμετρα μονάχα αὐτὸ τὸ μέρος ἀπὸ τὴν Λευκωσία.

— Οἱ Ἑγγλέζοι, κυνήγησαν κάτι παλληκάρια ποὺ στόλιζαν μὲ σημαῖες τὴν Λευκωσία καὶ ἡ μάχη ἄναψε στοῦ Παπούτσα.

— Φύγαμε, εἶπαν καὶ οἱ τρεῖς μὲ μιὰ φωνὴ καὶ ἔφυγαν σὰν σαΐτες. Ἡ κυρὰ Πανωραία, βγῆκε στὸ παράθυρο καὶ τοὺς φώναζε, ἀλλὰ ποῦ αὐτοί. Εἶχαν γίνεи κιόλας ἄφαντοι. Καὶ ἡ ἀγαθὴ γυναῖκα, μουρμούριζε καθὼς πήγαινε πίσω στὴν κουζίνα:

— Φαίνεται ὅτι πάνε νὰ παίξουν μπάλλα...

Τοῦ Παπούτσα τὸ χωριό, ἓνα ὄμορφο προάστιο τῆς Λευκωσίας, πνιγμένο στὸ πράσινο, καὶ χτισμένο σὲ μιὰ γραφικὴ τοποθεσία, ἔγινε τὸ ἐπίκεντρο, μιᾶς ἀπὸ τὶς πιὸ ἡρωϊκὲς μάχες τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα τῶν Κυπρίων. Οἱ Κύπριοι, γιόρταζαν σ' ὀλόκληρο τὸ νησὶ τὴν ἐπέτειο τῆς 25ης Μαρτίου, καὶ οἱ Ἑγγλέζοι εἶχαν θυμώσει, γιὰτὶ ὁ στρατάρχης τους ὁ Χάρντινγκ, ὁ δῆμιος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, εἶχε ἀπαγορεύσει τὸν γιορτασμό.

Οἱ Ἑγγλέζοι, κατάπιαν τὴν γλῶσσα τους ἀπὸ κατάπληξι, ὅταν τὰ ξημερώματα τῆς 25ης Μαρτίου, βρῆκαν ὅλα τὰ μέρη τῆς Κύπρου νὰ πλέουν στὸ γαλάζιο καὶ ἄσπρο χρῶμα. Κυκλοφοροῦσαν μὲ τάνκς καὶ τεθωρακισμένα αὐτοκίνητα στοὺς δρόμους τῆς Λευκωσίας καὶ ὑποχρέωναν τοὺς ἰδιοκτῆτες νὰ κατεβάξουν τὶς Ἑλληνικὲς σημαῖες ἀπὸ τὰ σπίτια τους. Οἱ περισσότεροι, ἔκαναν ὅτι ἔλειπαν καὶ οἱ στρατιῶτες τῶν κατακτητῶν, ἀνέβαιναν μόνοι τους καὶ τὶς κατέβαζαν.

Μιὰ ὀμάδα μαχητῶν τῆς ΕΟΚΑ, κρυμμένοι στὸ καμπαναριὸ μιᾶς ἐκκλησίας, πυροβόλησαν καὶ σκότωσαν ἓναν στρατιῶτη ποὺ κατέβαζε μιὰ Ἑλληνικὴ σημαία καὶ σὲ λίγο τὸ κακὸ γενικεύτηκε. Ἡ μάχη ποὺ ἄναψε στὰ σοκάκια τῆς Λευκωσίας, μεταφέρθηκε στὸ Προάστιο τοῦ Παπούτσα.

Ἦταν μιὰ μάχη λεβέντικη, γεμάτη θυσίες καὶ αὐταπάρνησι τῶν νεαρῶν Κυπρίων. Οἱ Ἑγγλέζοι, ἂν καὶ περισσότεροι σὲ ἀριθμὸ, καὶ μὲ περισσότερα μέσα — τεθωρακισμένα, πολυβόλα, ὄλμους κ.λ.π. — δὲν μπορούσαν νὰ νικήσουν μιὰ φούχτα παλλη-

κάρια, πού ταμπουρωμένα σ' έναν παλιό πέτρινο μύλο, ἀμύνονταν μὲ αὐταπάρνησι.

Ὁ Μάριος, ὁ Παναγιώτης καὶ ὁ Τσίτας, ἔφτασαν στὸ μέρος πού γινόταν ἡ μάχη, ὅταν οἱ Ἑγγλέζοι ἐτοιμάζονταν νὰ ἐπιτεθοῦν στὸν μύλο. Οἱ ὄλμοι τους, ἔσκαγαν πάνω καὶ δίπλα στὰ πέτρινα τοιχώματά του, ἐνῶ τὰ πολυβόλα τους, γάζωναν καὶ δὲν ἄφηναν τοὺς ἡρωϊκοὺς ὑπερασπιστὲς τοῦ μύλου νὰ ρίξουν οὔτε μιὰ τουφεκιά.

Τὰ τρία παιδιά, κρυμμένα πίσω ἀπὸ τὸν κορμὸ μιᾶς γέρικης βελανιδιάς, παρακολουθοῦσαν ἀθέατα τὴν μάχη. Ἡ καρδιά τους σφιγγόταν ἀπὸ θλίψι, ὅταν ἔβλεπαν τοὺς Ἑγγλέζους νὰ προχωροῦν καὶ ὁ κλοιὸς ὀλόγυρα ἀπὸ τὸ μύλο νὰ σφίγγη ὅλο καὶ πιὸ πολὺ. Οἱ ὑπερασπιστὲς τοῦ μύλου, δὲν θὰ ἀργοῦσαν νὰ πέσουν στὰ χέρια τῶν κατακτητῶν.

Ξαφνικὰ ὁ Τσίτας, σὰ νὰ θυμήθηκε κάτι, εἶπε χαρούμενος στὸν Μάριο καὶ τὸν Παναγιώτη.

— Παιδιά, ἐμεῖς θὰ τοὺς σώσουμε...

— Τί εἶπες; ρώτησε μὲ ἔκπληξι ὁ Μάριος. Πῶς; Θὰ γίνουμε πουλιά;

— Θὰ γίνουμε ἀρουραῖοι.

— Ἀρουραῖοι; εἶπαν ὁ Μάριος καὶ ὁ Παναγιώτης μ' ἓνα στόμα.

— Ναί... Ἐλάτε. Θὰ σᾶς δείξω...

Ὁ Τσίτας, προχώρησε σκυφτός, πρὸς τὸ μέρος μιᾶς ρεματιᾶς, πού τὴν ἔκρυβαν σχεδὸν οἱ θάμνοι καὶ τὰ βούρλα, καὶ τὸν ἀκολούθησαν ἀπὸ πίσω τὰ δύο παιδιά. Τὸ νερὸ πού ἔτρεχε στὴν ρεματιὰ αὐτή, ἦταν ἡ κινητήριος δύναμι τοῦ μύλου. Ὁ Τσίτας προχωροῦσε πάντοτε σκυφτός καὶ μπροστά. Ἀπότομα, χάθηκε ἀπὸ τὰ μάτια τους. Ὁ Μάριος καὶ ὁ Παναγιώτης, στάθηκαν σὰν κεραυνόπληχτοι. Ἡ ἔκπληξι τους ὅμως πέρασε ἀμέσως ὅταν εἶδαν νὰ ἐμφανίζεται ὁ Τσίτας μέσα ἀπὸ κάτι βούρλα.

— Ἀπὸ ἐδῶ, τοὺς εἶπε.

Τὰ δύο παιδιά ὑπάκουσαν. Παραμέρισαν τὰ βούρλα καὶ πήγαν κοντὰ στὸν Τσίτα. Δὲν μπόρεσαν νὰ συγκρατήσουν μιὰ φωνὴ ἔκπληξεως ἀπ' αὐτὸ πού ἔβλεπαν. Μιὰ στοά, πού χωροῦσε ἀνετα ἓνα ἄνθρωπο σκυφτό, ἄρχιζε ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὅπως τοὺς ἔλεγε ὁ Τσίτας κατέληγε κάτω ἀπὸ τὸν πέτρινο μύλο.

— Εἶναι ἀπὸ τὸν καιρὸ τῶν Τούρκων, ἔλεγε ὁ Τσίτας. Τὸ εἶχαν φτιάξει οἱ Ἕλληνες γιὰ νὰ κλέβουν τὸ σιτάρι τους πού τοὺς ἔπαιρναν οἱ Τούρκοι...

“Όσο προχωρούσαν πρὸς τὸν μύλο, τόσο γινόταν καὶ πιὸ ἔντονοι οἱ κρότοι τῆς μάχης. Τώρα τὰ λόγια τοῦ Τσίτα, ἀκούγονταν πιὸ σιγὰ καὶ τὰ δύο παιδιὰ, δὲν κατάλαβαν πὺ τοὺς ἔλεγε ὅτι εἶχε ἀνακαλύψει αὐτὴ τὴν στοὰ τυχαία. . .

“Ἐφτασαν σ’ ἓνα σημεῖο, πὺ ὑπῆρχαν μερικὰ πέτρινα σκαλοπάτια. Τ’ ἀνέβηκαν καὶ μὲ κόπο ἄνοιξαν μιὰ ξύλινη καταπακτή, πὺ οἱ ἄρμοί της εἶχαν σκουριάσει ἀπὸ τὴν πολυκαιρία. Βρέθηκαν μέσα στὸν μύλο. Οἱ μαχητὲς τῆς ΕΟΚΑ τὰ ἔχασαν, ὅταν τοὺς εἶδαν μπροστά τους. Ὁ Μάριος τοὺς ἐξήγησε ποιὸς ἦταν καὶ χωρὶς χρονοτριβή, ἄρχισαν νὰ φεύγουν ἀπὸ τὴν στοὰ.

Τὴν στιγμὴ ὅμως πὺ ἐτοιμαζόταν νὰ κατέβη κι’ ὁ Μάριος, ἓνας ὄλμος, ἔσκασε μερικὰ μέτρα μακρὰ του καὶ μερικὰ βλήματα τὸν βρῆκαν κατάστηθα. Ἐπεσε κάτω καὶ πλημμύρισε στὸ αἷμα. . .

— Μάριε. . . Μάριε, φώναξε ὁ Παναγιώτης κι’ ἔτρεξε κοντά του. Θεέ μου, τὸν σκότωσαν. . . Τὸν σκότωσαν. . .

“Όταν ἔφτασαν στὴν ρεματιά, ὁ Μάριος, ἦταν χλωμὸς σὰ νεκρὸς ἀπὸ τὸ αἷμα πὺ εἶχε χάσει. “Ὅλοι πίστευαν ὅτι εἶχε σκοτωθῆ. . . Ἡ καρδιά ὅμως τοῦ γενναίου μικροῦ, χτυποῦσε ἀκόμα. . . ὁ μικρὸς Κύπριος, πάλευε μὲ τὸν Θάνατο. . .

Γ. ΣΑΜΙΟΣ

Ἐπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α΄ ΤΕΥΧΟΥΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΥΠΡΙΟΣ —
ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ ΠΑ-
ΡΑΣΚΕΥΗ — ΤΟΜΟΣ 1ος
ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 1 — ΤΙ-
ΜΗ ΤΕΥΧ. 2 ΔΡ. — ΓΡΑ-
ΦΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ 15
4ος ΟΡΟΦΟΣ, ΑΘΗΝΑΙ
Τ.Τ. 125, ΤΗΛΕΦ. 627.568
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΧΡΗΣΤ. Α. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ
ΟΙΝΟΗΣ 4 - ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΟΙ ΥΠΟΤΡΟΦΟΙ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΤΡΟΦΩΝ ΓΙΩΤΗΣ

Ἡ Βιομηχανία ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΤΡΟΦΩΝ ΓΙΩΤΗΣ, εἶναι ἡ μόνη Ἑλληνικὴ Βιομηχανία, ποὺ δίδει ἓνα μεγάλο παρὸν, στὸν τομέα τῶν ὑποτροφῶν Κυπρίων καὶ Ἑλλήνων σπουδαστῶν.

Κάθε χρόνο, μὲ ἔξοδα τῆς Βιομηχανίας ΓΙΩΤΗΣ, σπουδάζουν περὶ τοὺς 15 ἄποροι Κύπριοι καὶ Ἑλληνες σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Τὴν ἐπιτροπὴν κρίσεως τῶν ὑποψηφίων γιὰ τὶς ὑποτροφίες ΓΙΩΤΗ, καταρτίζει κάθε χρόνο ὁ ἐκάστοτε πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου, μὲ Γραμματέα τὸ Γενικὸ Γραμματέα τοῦ Παν)μίου Ἀθηνῶν καὶ Εἰσηγητὴ τοῦ διαγωνισμοῦ τὸν δημοσιογράφου καὶ λογοτέχνη κ. ΤΙΤΟ ΑΙΝΕΙΑ.

Γιὰ νὰ φανῆ τὸ μέγεθος τῆς μεγάλης κοινωνικῆς προσφορᾶς τῆς Βιομηχανίας ΓΙΩΤΗΣ, παραθέτουμε τοὺς ὑποτρόφους τῆς τῆς τελευταίας 3ετίας.

Α) ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1962 - 63

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: Κωστάκης Ἀθανάσιος τοῦ Λάμπρου, ἐκ Δρακότρυπας Καρδίσης, φοιτητῆς Γ' ἔτους Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: Παχαδίρογλου Ἀνέστης τοῦ Ἰορδάνου, ἐξ Ἰβήρων Σερρῶν, φοιτητῆς Δ' ἔτους Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ: Λιαπάτης Δημήτριος τοῦ Κων)νου, ἐκ Παλαιοκατοῦνου Ἄρτης, φοιτητῆς Γ' ἔτους Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς Πανεπ)μίου Ἀθηνῶν. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ - ΣΧΟΛΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ: Βάσαλος τοῦ Ἀντωνίου ἐξ Ἀπολλωνίας Σίφνου, φοιτητῆς Δ' ἔτους τῆς Σχολῆς Χημικῶν Μηχανικῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου. ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Παπαδημητρίου Ἐλευθέριος τοῦ Λάμπρου ἐκ Μοσχοφύτου Τρικάλων, φοιτητῆς Δ' ἔτους τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. 2) Χριστόπουλος Ἄγγελος τοῦ Κων)νου, ἐκ Ραφτοπούλου Τριφυλίας, φοιτητῆς ΣΤ' ἔτους τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ: 1) Παπαδογιαννάκης Νικόλαος τοῦ Εὐαγγέλου, ἐξ Ἁγίου Κων)νου Ρεθύμνης, Σπουδαστῆς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου Κρήτης 2) Βογιατζῆ Σοφία τοῦ Ἐμμανουήλ, ἐκ Κεντρίου Λασηθίου Κρήτης, Σπουδάστρια τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου Κρήτης. 3) Ἀϊλαμάκης Ἀντώνιος τοῦ Ἰωάννου, ἐκ Ζάκρου Λασηθίου Κρήτης, Σπουδαστῆς τῆς Παιδαγωγικῆς Μαρασλείου Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. 4) Παπαδόπουλος Παναγιώτης τοῦ Ἰωάννου, ἐκ Κέδρων Εὐρυτανίας, σπουδαστῆς τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λαμίας.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

1) Διώχνος Σπυρίδων του Νικολάου, εκ Πολυδρόσου (Βλαχωρίου) Θεσπρωτίας, τυφλός φοιτητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. 2) Γελεκλίδου Δέσποινα του Κυριάκου, εκ Πειραιώς, Σπουδάστρια της Σχολής Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας (ὄρφανή). 3) Βαλδῶρου Λαμπρινή του Εὐαγγέλου, Σπουδάστρια της Σχολής Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας (θυγάτηρ ἐργάτου).

Β) ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1963 - 64

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Ταμιωλάκης Νικόλαος του Ἰωάννου, εκ Παναγιᾶς Ἡρακλείου Κρήτης, 4ετῆς φοιτητής της Θεολογικῆς Σχολῆς του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. 2) Γαρυφαλλάκης Γεώργιος του Ἀντωνίου, εκ Σκινιῶν Μονοφατισίου Ἡρακλείου Κρήτης, 4ετῆς φοιτητής της Θεολογικῆς Σχολῆς του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Ἀραμπατζῆς Ἀθανάσιος του Ἀλεξάνδρου, εκ Πενταπόλεως Σερρών, 4ετῆς φοιτητής της Νομικῆς Σχολῆς του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Μιχελιδάκης Ματθαῖος του Ἐμμανουήλ, εκ Χαραυγῆς Πατρῶν, 6ου ἔτους Ἰατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Καλογερόπουλος Ἀργύριος του Χρήστου, εκ Σκουροχωρίου Ἡλείας, 1ετῆς φοιτητής της Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

1) Ἀρακαπιώτης Ἀλκης του Εὐριπίδου, 1ετῆς φοιτητής της Νομικῆς Σχολῆς του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, εκ Λεμεσοῦ Κύπρου. 2) Χριστοδουλίδης Ἰωάννης του Χρήστου, εκ Κυθραίας Κύπρου, 3ετῆς φοιτητής της Ἰατρικῆς Σχολῆς του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ:

1) Ἐξάρχου Παντελῆς του Θεμιστοκλέους, εκ Φιλιατῶν Θεσπρωτίας, 2ετῆς σπουδαστῆς της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων. 2) Ζῶης Χρήστος του Βασιλείου, ἐξ Ἀσπροπύργου Φιλιατῶν, 2ετῆς σπουδαστῆς της Μαρασλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. 3) Βαλάση Δήμητρα του Γεωργίου, εκ Λαμίας, 2ετῆς σπουδάστρια της Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λαμίας. 4) Μαρτζώκης Βασίλειος του Ἀναστασίου, εκ Λιάς Φιλιατῶν, 2ετῆς σπουδαστῆς της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

ΣΧΟΛΗ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ: 1) Μπούκη Κρυσταλλία του Σακελ., εκ Κῶ Δωδεκανήσου, σπουδάστρια της Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας. 2) Κύρνα Μαρία του Γεωργίου, εκ Τρικάλων, σπουδάστρια της Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας.

Γ) ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1964 - 65

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Εὐστράτιος Τσιαούσογλου, 4ετῆς φοιτητής της Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἐξ Ἐρμουπόλεως Κυκλάδων.

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Γεώργιος Καλαμίδης, 3ετής φοιτητής τῆς Νομικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ Ἀγρινίου. ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Πολυξένη Χρυσόχου, 1ετής φοιτήτρια τοῦ Χημικοῦ Τμήματος τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐκ Μακρυνίτσης Μαγνησίας. ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Φίλιππος Τσίχλης, 3ετής φοιτητής τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐκ Μουρνιῶν Χανίων. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ: 1) Παναγιώτης Ἀδαμόπουλος, 4ετής φοιτητής τῆς Σχολῆς Χημικῶν Μηχανικῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ἐκ Πατρῶν Ἀχαΐας. ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ: 1) Ἀλεξάνδρα Συμεωνίδου, 2ετής φοιτήτρια τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἐκ Μεισσοῦς Ὀρεστιάδος.

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ

1) Πέτρος Χ. Πέτρου, 2ετής φοιτητής τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης, ἐκ Λευκωσίας Κύπρου. 2) Γεώργιος Ταραμίδης, 5ετής φοιτητής τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐκ Λευκωσίας. 3) Ἄλκης Ἀρακαπιώτης 2ετής φοιτ. τῆς Νομικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ἀναπλ.), ἐκ Λευκωσίας.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ:

1) Δήμητρα Πελεκάνου, 2ετής σπουδάστρια τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Λαμίας, ἐκ Λαμίας. 2) Βασίλειος Γουδέλης, 1ετής σπουδαστής τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Μυτιλήνης, ἐκ Μυτιλήνης. 3) Νερατζούλα Ζαφειρίου, 2ετής σπουδάστρια τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Μυτιλήνης, ἐκ Βασιλικῶν Λέσβου. 4) Δημήτριος Τσαντήλας, 1ετής σπουδαστής τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων, ἐκ Παπαδάτων Αἰτωλ)νίας.

ΣΧΟΛΗ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ: 1) Ἀναστασία Λέκκα, 2ετής σπουδάστρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας, ἐκ Κυνηγοῦ Ἡλείας. 2) Πολυξένη Μαραγκοῦ, 2ετής σπουδάστρια τῆς Σχολῆς Νηπιαγωγῶν Καλλιθέας, ἐκ Ψημολόφου Κύπρου.

Στὸ ἐπόμενον τεῦχος, Νο 2, ποὺ κυκλοφορεῖ τὴν ἐρχομένη ἐβδομάδα, μιὰ νέα περιπέτεια τοῦ ΜΙΚΡΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ, ποὺ θὰ ἐνθουσιάσῃ καὶ θὰ συγκινήσῃ τοὺς φίλους του.

Η ΑΠΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΒΑΣΑΝΙΣΤΟΥ

Θὰ σᾶς καθηλώσῃ — θὰ σᾶς κόψῃ τὴν ἀναπνοὴ — εἶναι γεμάτο συναρπαστικὰ ἐπεισόδια — ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μέχρι τὸ τέλος.

